

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsakdo vživaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Najvažnejše poglavje.

Kaj mora v teh dneh premišljati vsaka slovenska hiša, a prav posebno še davkoplačevalci?!

Ko sem vstopil v letu 1925 v klub Hrvatske Seljačke Stranke in je ta stopil v vlado, smo imeli po be-
sedah Štefana Radića tri glavne
zadatke: 1. Da ubijemo terorizem
in strahovlado, katero je v prečan-
skih krajih vzpostavil Pribičević in
Žerjavov privesek ter da pomore-
mo ravnopravnosti in pravici do
zmage tudi med Hrvati in Slovenci.
— 2. Da ubijemo korupcijo in ko-
rupcioniste izročimo pravični sod-
bi. — 3. Da dosežemo izenače-
nje davkov.

Prvo smo vsaj deloma do-
segli. Popravili smo celo krivice,
ki jih je zagrešil prejšnji režim in
smo zlasti mnogo dobrega storili
klerikalnim pristašem. Pri drugi
točki smo dosegli še večji uspeh.
Dosegli smo odstop Pašića in nje-
gove okolice, anketni odbor, ko-
rupcionisti so prišli v preiskavo in
v anketnem odboru so z našo po-
močjo imeli opozicionalci večino.
Od dr. Hodžarjevega glasu je za-
viselo, če bo korupcija za vedno
ubita in če bo doletela korupcio-
niste zaslužena kazen. Enajst jih
je bilo za, deset proti. Ko pa je
Korošec šel v vlado, je enajsti dr.
Hodžar spremenil svoje dotedanje
stališče in rešil korupcioniste s
svojim predlogom, kakor na smrt
obsojeno škuko v znani basni, ko
so jo vrgli v vodo, da jo utope. Kon-
štaturam na tem mestu, da je naš
drugi zadelek, ubiti korupcijo,
preprečil samo dr. Korošec
s SLS in da se v ta namen ni na-
šel niti en človek v celem parla-
mentu.

In naš tretji zadelek? Da izena-

čimo davke po celi državi? Zna-
na je borba o tej največji kri-
vici, ki se godi Slovencem in Hr-
vatom. Že prvokrat, ko smo šli v
vlado, je nam bilo to obljubljeno.
Od takrat so bili izdelani že štirje
načrti. Toda Srbi so vedno našli
kakšen izgovor, samo da traja ta
krivica naprej. Lansko leto pa je
bil zopet to naš prvi najvažnejši
pogoj. In šlo se je na delo. Odbor
je delal in izvršil. Naš državni pod-
sekretar v ministrstvu financ tov.
Mirko Neudorfer je drezal celo le-
to in ga je srečno spravil skozi fi-
nančni odbor. V vladi je bil so-
glasno sprejet. Trebalo je samo še
pred skupščino in v treh dneh bi
bil iz načrta nov zakon. Davki bi
bili izenačeni, krivice odpravljene.
Toda kaj se je zgodilo? Bilo
je polno ljudi, ki so zmigovali z
glavami, češ, Srbi nečejo izenačiti
davkov. In bodo že našli kakšen
vzrok, da zopet zbeže pred izena-
čenjem davkov. Toda ker se je celo
Pribičević naveličal delati malo
hvaležno tlako Srbijancem, smo
upali, da se ne bo našel nihče, ki
bi jih to pot rešil. Naš dogovor z
vlado je bil, da izglasujemo zakon
o izenačenju davkov še pred
proračunom. V tem trenutku
pa se je našel političar in se je na-
šla prečanska stranka, ki je bila
pripravljena rešiti Srbijance iz za-
drege in jim pomagati. To je bil
g. dr. Korošec s SLS. In ko so
si njega zagotovili, so otvorili krizo
zaradi — Alekse Žujevića, ker ga
nismo volili v upravo ratne štete.
Že takrat je pametna javnost ve-
dela, kaj je pravi vzrok, danes pa

to ve vsako dete. Da si pribore po-
močnika, ki jih reši zakona o iz-
enačenju davkov, zato so vzeli v
vlado februarja dr. Korošca in Slo-
vensko Ljudsko Stranko. Kaj pa to
pomeni za slovenskega davko-
plačevalca ne glede na stan
in stranko, naj povedo sle-
deče številke, ki jih je iz-
dala generalna direkcija direktnih
davkov v Beogradu. Po tej stati-
stiki plačamo na leto direktnih
davkov vseh oblik v celi državi
7.764.011.128 dinarjev.

K temu prispevajo poedine po-
krajine, ki plačujejo te davke na
podlagi starih svojih zakonov te-
le vsote:

	Din
Srbija, nova in stara, in Črna gora	1.763.850.373
Bosna in Hercego- vina	1.052.486.168
Dalmacija	217.288.030
Hrvatska in Slavonija	1.637.986.349
Vojvodina (Banat, Srem, Bačka	1.999.874.128
Slovenija	1.093.925.997

V odstotkih izračunano pa te
številke, ki so uradne, še strašneje
izgledajo. Medtem ko odpade v
Srbiji na vsako glavo davka samo
407 dinarjev, v Bosni že 556 Din,
v Hrvatski 702 Din, v Sloveniji pa
celih 1035 Din. Ali je to enakost,
ali je bratstvo, ali je to pravica?
Ali smo seperatisti mi, ki zahte-
vamo enakopravnost, ali so oni, ki
je ne dajo?

Še strašneje pa izgleda ta krivi-
ca pri davkih, če jih izračunamo
po površini na kvadratni kilometer.

Na kvadratni kilometer odpade di-
rektnih davkov

v Srbiji samo	16.840 Din
v Bosni	20.361 Din
v Dalmaciji	17.853 Din
v Hrvatski in Slavoniji	44.322 Din
v Vojvodini	75.336 Din
v Sloveniji	67.514 Din

Razen Vojvodine, ki je najplod-
nejša in najboljša zemlja, plača
uboga in izmozgana, kamenita in
ubožna Slovenija največ direktnih
davkov. Na kvadratni kilometer
Srbija samo 16 tisoč, a revna, gor-
ska pokrajina Slovenija celih 67 ti-
soč dinarjev in še čez. In to krivico
popraviti je preprečil dr. Ko-
rošec in SLS s svojim vstopom v
vlado. In zdaj, ko se veže z radi-
kali proti Hrvatom, se veže tudi
še naprej podpirati to krivico,
neenakost in izžemanje Hrvatov in
Slovencev.

Ali mu more in sme slediti slo-
venski volilec na tej poti? Ali se
bodo res še našli med nami tako
zaslepljeni ljudje, da bodo volili
radikalske zaveznike dr. Korošca
in slovensko ljudsko stranko, ki je
ne samo doslej, nego hoče še v bo-
doče vzdrževati tako davčno poli-
tiko, da odpade v Srbiji na vsako
glavo samo 407 Din ali na kva-
dratni kilometer samo 16.840 Din,
v ubogi in siromašni Sloveniji pa
na vsako glavo celih 1035 dinar-
jev ali na kvadratni kilometer ce-
lih 67.514 dinarjev.

To je najvažnejše poglavje v tem
volivnem boju in o tem se razgo-
varjajte kmetje v teh dneh.

Ivan Pucelj.

Kmetški volilci.

Dne 11. septembra boste odlo-
čili vašo usodo. Odločili boste,
kdo in kako nam bo gospodaril
prihodnja štiri leta. Odločili bo-
dete, kako velike davke nam bodo
nalagali zastopniki, katere boste
izvolili, po kaki ceni se bomo po
železnicah vozili, po kateri ceni
bomo prodajali naš les, naše vino,
naše sadje itd. Odločili boste da-
lje, po kaki ceni bomo kupovali ob-
leko, železo, sol, sladkor itd. Z
eno besedo, 11. septembra boste
odločili usodo sebi in svojim otro-
kom.

Ako boste volili prave kmetške

zastopnike, ki razumejo naše teža-
ve in naše gospodarstvo, ki poznajo
delo in trpljenje našega kmeta in
ki imajo poleg poštenosti in pra-
vičnosti tudi dobro voljo, da nam
pomagajo, potem se upravičeno na-
damo v boljšo bodočnost in napre-
dek. Ako pa ne boste takih za-
stopnikov volili, potem nam preti
še hujše propadanje, ja, mi gremo
nasproti pravemu suženjstvu.

Pri sedanjem gospodarsko so-
cialnem razvoju si ljudje pomagajo
samo z organizacijo. Enaki stanovi,
enake gospodarske panoge se
združujejo in organizirajo, da se

uspešno bore za svoj obstoj in za
napredek.

Najbolj so organizirani kapitali-
sti in meščanski stanovi. Bankirji,
veletrgovci, advokati, industrijci
itd. Ti stanovi so sicer po številu
najmanjši, a po svoji organizaciji
najmočnejši. Potem so dobro orga-
nizirani razni privatni in državni
uradniki in tudi fabriško delavstvo
še precej drži skupaj, čeprav so
jih kapitalisti neusmiljeno razbili.

Vsi zgoraj omenjeni stanovi pa
nimajo samo svoje stanovsko go-
spodarske organizacije, ampak
imajo predvsem svoje politične or-
ganizacije, ki so glavne in na ka-
tere polagajo največjo važnost in za
nje mnogo žrtvujejo.

Kapital ima organizirano Sloven-
sko ljudsko stranko in Samostojno
demokratsko stranko.

Najočitnejši dokaz za to je znani
§ 82, ki bi brez SLS nikdar ne pri-
šel v finančni zakon, s katerim je
Trboveljska družba na en mah pro-
fitirala 8 milijonov dinarjev.

Za SDS nam pa najlepše doka-
zujejo njene zveze z bankami one
fotografije, ki jih je »Kmetški list«
prinesel iz knjig Slavske banke
začetkom letošnjega leta.

V tem vidimo, kako zveste za-
ščitnice imajo bankirji, fabrikanti
in drugi kapitalisti v SLS in SDS.
In čeprav je meščanstva in kapi-
talistov mala peščica, so si vendar
znali pod pretvezo vere, cerkve,

narodnosti, naprednosti in raznih takih gesel pridobiti večino od onih, katere izkoriščajo in na račun katerih delajo ogromne profite.

Največji in najvažnejši stan pa se vendar še ne zaveda važnosti politične organizacije za svoje gospodarstvo. Ogromna večina kmetškega ljudstva še vedno tlačani kapitalistom SDS in SLS. Še vedno misli, da je razlika med liberalnim in klerikalnim bankirjem in fabrikantom in da je suženjstvo pri enem sladkejši, kot pri drugem. Kmetško ljudstvo še danes ne razume pomena politične stranke. Nihče nam kmetom ne bo pomagal, nihče ne bo naših interesov zagovarjal, ako ne bomo imeli svoje politične stanovske organizacije, kakor jih imajo bankirji in fabrikanti v SDS in SLS.

Zato kmetje, obrtniki in delavci, učimo se od njih! Organizirajmo se vsi, kar nas je na deželi, v naši stanovski Slovenski kmetški stranki! Kako lep zgled nam nudijo Hrvati. Vsi kmetje so organizirani v Hrvatski seljaški stranki, a kapitalistične stranke so pognali v mesta, kamor edino po svojih interesih spadajo.

Naredimo tudi mi tako. Združimo se vsi složno v naši Slovenski kmetški stranki, zavedajmo se svoje številčne moči, svoje gospodarske važnosti, spoznajmo velikanski pomen politične organizacije in stopimo korajžno na plan.

Poženiimo Samostojne demokrate in njihove klavrne odpadnike v Slavensko banko, spreglejmo, da ni vera v nevarnosti pri kmetih, ampak pri klerikalcih, pa podajmo si roke vsi kmetje in izberimo sami svoje zastopnike in svoje poslance.

Le v tem slučaju bomo sami sebi rezali kruh, sami sebi lepšo bodočnost uredili. Ako bomo predvsem stanovsko zavedni, politično neodvisni in organizirani v močni Slovenski kmetški stranki, potem bomo po svojih poslancih v tesni zvezi z zastopniki hrvatske seljaške stranke v bodočem parlamentu odločevali o davkih, carini, železniških tarifah ter o vsem našem javnem gospodarstvu, kakor zahteva kmetško gospodarstvo in kmetški stan.

Kmetje! Dva tabora se borita za oblast in gospodarstvo v državi. Na eni strani vse kmetško in delovno ljudstvo, na drugi strani kapitalisti vseh branž in farb od SLS do demokratov.

Kdor je za kmetški tabor, bo dal svoj glas in kroglico na Kranjskem

v prvo skrinjico

in na Štajerskem

v drugo skrinjico.

Dne 11. septembra bomo dobili kroglice. Ne pobijajmo sebe z njimi, ampak jih porabimo za svoje osvobodjenje in dobrobit proti izkoriščevalcem in tlačiteljem.

Naša revolucija bo lahko v enem dnevu brez krvi izvršena, kajti dovolj nas je, da dobimo tri četrtine poslancev. Le zavednosti in korajžje je treba. Josip Gungl, kmet.

Izjava in poziv!

»Narodni Dnevnik« je dne 22. avgusta 1927 priobčil poročilo o shodu načelnika SLS dr. Antona Korošca v Ptuj, ki se je vršil v nedeljo dne 21. avgusta. Na tem shodu je glasom tega poročila dr. Anton Korošec govoril o vsem mogočem, nič pa o reviziji ustave, nič o § 82. finančnega zakona, nič o avtonomiji, nič o Slovenstvu, nič o dalmatinskih vinih v Sloveniji in še o marsičem drugem ne, kar bi bilo zelo važno in zanimivo. Pač pa se je spravil nad neljube osebe, prezrl pa polnoma bruno v lastnem očesu. Spravil se je tudi nad mene podpisanega, ki sem mu očitno kot kandidat v ptujskem okraju zelo neprijeten. Vendar mislim, da bi takle »priznan vodja slovenskega naroda« smel imeti vsaj nekaj takta in olike in da bi moral svojim agitatorjem pokazati, kako se naj kulturno ljudstvo politično vzgaja. Mnogim te njegove manire ne bodo všeč, mene pa niso presenetile, ker sem ga, dr. Antona Korošca, že davno prav ocenil. Za nivo v naših domačih političnih bojih sem ga že davno delal odgovornega. Njegov najnovejši govor v Ptuju mi samo potrjuje, da sem imel prav.

V političnih bojih se zgodi marsikaj, kar bi bilo bolje, da je izostalo. Vendar se odgovorne politične osebe tudi v političnem prerekavanju morajo držati neke meje, ki jo narekuje dostojnost in iz-

obrazba. Zato tega govora dr. Antona Korošca ne morem mirno prežreti.

Glasom poročila v »Narodnem Dnevniku« je dr. Anton Korošec počastil mene podpisanega tudi s sledečimi stavki:

Vaš Radičev kandidat Prepeluh je zelo zanimiv tudi zato, ker rad izpreminja svoje politične obleke. Prej je nosil rdečo obleko socialne demokracije, potem si je dal narediti obleko naše stranke, a mi ga nismo preoblekli, ker mu nismo zaupali, a sedaj nosi zeleno obleko Radičevo. Ta politična prikazen spada torej v vrsto Kušarjev, Urekov in drugih.

Te besede dr. Antonu Korošču niso »ušle«, temveč so bile dobro premišljene in prevdarjene. Pozivam načelnika SLS in ministra n. r. dr. Antona Korošca, da tekom 8 dni prekliče svoje besede: »potem si je dal narediti obleko naše stranke, a mi ga nismo preoblekli, ker mu nismo zaupali« — sicer moram javno povedati, da laže in obrekuje.

Odločen sem takšnim ordinarnim šuftarijam enkrat za vselej napraviti temeljit konec.

Ptuj, dne 23. avgusta 1927.

Alb. Prepeluh,

podpredsednik »Slovenske kmetške stranke«.

Zarota pokvarjene gospode proti kmetom.

V naši državi se pripravljajo velike izpremembe. Možje, ki so imeli in imajo še danes vso državno moč v svojih rokah, dobro čutijo, da z dosedanjimi sredstvi ne morejo več vzdržati neomejenega gospodstva nad kmeti in delavci, ki tvorijo v naši državi ogromno večino prebivalstva in ki samo zaradi svoje nezavednosti še nimajo večine v parlamentu, ampak da morajo kreniti na nova pota, da se bodo lahko še naprej obdržali na vladi.

Prvih osem let.

Prvih osem let, odkar obstoji kraljevina SHS, so belgrajski mogočnejši (to je takozvana belgrajska »porodica«) živeli od spora med Srbi in Hrvati oziroma od spora med Srbi in Slovenci. Tega boja se vsi še zelo živo spominjamo. Toda stroške tega boja so plačevali slovenski, hrvaški in tudi srbski kmetje in delavci. To si je treba zapomniti, če hočemo razumeti najnovejše dogodke.

Dokler je trajala borba med Srbi in Hrvati in Srbi in Slovenci, nismo mogli Slovenci prav nič doseči, ker nas je premalo. Kaj naj opravi 26 slovenskih poslancev proti 315? Proti srbski večini, ki jo je imela in jo ima še dandanes popolnoma v rokah nekaj bogatih belgrajskih rodov, je bil vsak

parlamentarni odpor brezuspešen. Zato pa nam je tedanja večina lahko zamenjala naš denar v razmerju 1:4, odtegnili so nam brez skrbi 20 odstotkov našega denarja in nalagali so nam lahko take davke, kakoršne so hoteli.

Povedati pa je treba, da ves ta ogromen denar ni prišel na korist ubogega srbskega kmeta, ki ga je srbska pokvarjena gospoda do koje in kosti izsesala s 40- in še več odstotnimi obrestmi, ampak ogromne večine tega denarja se je polastila belgrajska gospoda, ki je imela in še ima vso državno moč v rokah (žandarmerijo, policijo, armado, finance itd.).

Izprememba.

Tako se je pokvarjena gospoda (ne srbski narod!) v Belgradu lepo mastila na stroške kmetov in delavcev celih osem let. To stanje traja, kakor smo rekli, zaradi nezavednosti kmetov in delavcev še dandanes.

Počasi pa je začela pihati s Hrvaškega druga sapa. Na Hrvaškem živi neki Štefan Radič, človek, ki ga slovenska liberalna in klerikalna pokvarjena gospoda živega videti ne more. Zakaj ne, bomo takoj povedali. Ta Radič, ali kakor pravijo naši klerikalci, ta »prokleti« Radič, je začel najprej hrva-

ške kmete organizirati. On je govoril kmetom: Poglejte, kmetje, ali je res treba, da vas pokvarjena gospoda davi in mozga? Zakaj se pa ne organizirate kot kmetje v svoji lastni kmečki stranki brez komande liberalne in klerikalne pokvarjene gospode? Le pogledajte: Naša država je demokratična država, ali z drugimi besedami, v naši državi odločuje tista stranka, ki dobi večino glasov pri volitvah. Večino glasov pa imate v državi vi kmetje, kajti vas je nad 80 procentov! Zakaj pa volite zastopnike gospodskih strank, kakor so liberalci in klerikalci? Ali ne bi bilo za vas stokrat bolje, da se organizirate sami, da volite zastopnike, ki so vam všeč in da sami dobite večino v parlamentu, ki vam po vsej praviči gre? Če to storite in me ubogate, vas ne bo več pokvarjena gospoda drla in mozgala, ampak vi boste zapovedovali gospodi, kako se bo vladalo!

Tako je pridigoval Štefan Radič hrvaškimi kmetom nad dvajset let. Hrvaški kmetje so ga razumeli in danes stoji ves hrvaški kmečki narod v kmečkem taboru.

Ko je bilo veliko delo organizacije kmečkega naroda na Hrvaškem končano, pa Radič ni miroval, ampak počasi se je zanimala velika kmečka misel tudi po deželah izven Hrvatske in danes je jako močna tudi že v Sloveniji.

»Radičevščina.«

Veliko kmečko misel o osamosvojitvi vseh kmetov v državi izpod jarma pokvarjene slovenske, hrvaške in srbske gospode imenujejo naši pokvarjeni duševni pritlikavci z zaničljivo besedo »radičevščina«. Tako imenujejo našo veliko idejo isti, ki se je boje, in tisti ubogi liberalci in klerikalci, ki ne morejo v svoji duševni revščini tej ideji nobene svoje ideje nasproti postaviti. Oni se boje, da bi se jim neomejeno gospodstvo nad kmeti spolnilo iz rok in zato in samo zato oni psujejo in zaničujejo »Radiča« in imenujejo našo veliko misel »radičevščino«, ker se je boje!

Če bi se namreč kmetje tudi v Sloveniji tako združili in organizirali v naši Slovenski kmečki stranki kot so se na Hrvaškem v hrvaški kmečki stranki — ej, potem bi bilo pač enkrat za vselej konec liberalne in klerikalne gosposke komande tudi v Sloveniji in konec bi bilo vse tiste večne barbarije, da ena stranka lahko dela za vse stanovce, za fabrikante in za velebankirje ravno tako kot za kmete, ko pa vendar vsako dete ve, da to nikdar ni šlo skupaj, ne gre danes in tudi nikdar ne pojde!

Gospodski strah pred kmečko slogo.

Naša velika kmečka misel gre za tem, da se združijo vse kmečke stranke v državi v boj proti pokvarjeni gospodi in njenim oderuskim metodam.

To našo misel razume seveda tudi pokvarjena gospoda vseh narodnosti in vseh ver, kar jih imamo v naši državi. Tako bedasti namreč pokvarjenci niso, da tega ne bi razumeli, kaj pomeni združena kmečka moč in sloga proti ode-

ruštvu na vseh straneh. Zato je gospoda sklenila, da se bo tudi ona združila proti kmetom in sicer v celi državi.

Zgoraj smo omenili, kako se je gospoda v naši državi prvih osem let tepla med seboj, Srbi s Hrvati, Slovenci s Srbi itd., na škodo kmetov seveda. Danes je pa gospoda drugačnega mnenja.

Danes se gospoda noče več tepsti med seboj, ker je spoznala, da je velika kmečka misel gospodstvu in oderuštvi vseh enako nevarna, ampak se je začela združevati med seboj za veliki in odločilni boj proti kmetom v celi državi.

Klerikalci in radikali.

Kdor pazljivo prebere, kar smo doslej povedali, bo tudi z lahkoto razumel, zakaj so se tako kar čez noč znašli v bratskem objemu slovenski klerikalci z velesrbskimi radikali.

Oboji so se gledali skoro vseh osem let kot pes in mačka. Kdor prebira stare letnike »Slovenca« in »Domoljuba«, se lahko prepriča, da je skoraj ni v našem jeziku psovke, ki je klerikalci ne bi bili zalučali radikalom v hrbet.

Odkar pa je začela pihati po celi državi čvrsta sapa kmečke sloge, je vse psovanje pozabljeno čez noč in na shodu v Rajhenburgu je rekel dr. Korošec: Mi bomo delili z radikali srečo in nesrečo! To se pravi po domače, da so naši »slovenski« (?) klerikalci postali eno s srbskimi radikali — to pa iz golega strahu pred »radičevščino«, t. j. pred združitvijo vseh kmečkih sil v državi proti odiranju kmetov s strani pokvarjene gospode!

Kmetje! Ali res ne morete nekoliko pomisliti nazaj, kako so dr. Korošec in njegovi časopisi leta in leta udrihali po Srbih oziroma po Beogradu? Danes pa naenkrat taka ljubezen med klerikalci in radikali! Kako to? Odkod to? Vsaka stvar ima vendar svoj vzrok! Kdor je pazljivo prebral, kar smo povedali zgoraj, bo že razumel, odkod sapa piha! Samo strah, neznosen strah, da se kmetje ne bi združili proti pokvarjeni gospodi v celi državi, je rodil klerikalno-radikalno pokvarjeno ljubezen!

Načrti pokvarjene gospode.

Proti kmetom in delavcem združena in edina slovenska, hrvaška in srbska in liberalna in klerikalna gospoda je sklenila nedavno sporazum med seboj, ki ga imenujejo »blejski sporazum«, čeprav je bil sklenjen v Beogradu. S tem sporazumom si je sklenila gospoda še podaljšati svoje življenje in svoje gospodstvo vsaj še za tako dolgo, dokler kmetje ne bodo spoznali, kakšno zaroto je gospoda sklenila proti njim, da si še znaprej osigura svoje gospodstvo in izmозgavanje kmetov in delavcev.

Danes še ne vemo natančno, kaj se je gospoda dogovorila. Vemo pa, da za kmeta nikdar nič dobro ne kaže, če sklepa omenjena gospoda pogodbe med seboj.

Če skleneta dva človeka med seboj kakšno pogodbo, je gotovo ne skleneta sebi v škodo, sicer je

vsaj eden ne podpiše. Če pa sklenejo klerikalci, ki pravijo, da so Slovenci, pogodbo s srbskimi radikali, potem gre pogodba gotovo na račun nekega tretjega in ta nesrečni »tretji«, ki naj plača ceho za pogodbo med gospodo — ta nesrečni »tretji« sta slovenski in srbski in seveda tudi hrvaški kmet.

Zato pa te pogodbe ne moremo imenovati drugače kakor skrajno nevarno zaroto združene gospode proti interesom vseh kmetov, kar jih živi v naši državi.

In prava vsebina tega sporazuma in te pogodbe je ta: V državi naj še naprej gospodari in kmete in delavce mozga velebankir, veleindustriec in velekapitalist — ti kmet pa obiraj koruzne štorže in plačuj pečenko in šampanjec za pokvarjeno gospodo!

Večna sramota za SLS.

Kdor te stvari kličekaj pozna in razume, se mora s strahom prijeti za glavo in se vprašati: Ali je to res mogoče, ali je to sploh mogoče, da se je tista »slovenska« stranka, ki se še danes imenuje »ljudska« in »edina zaščitnica slovenskega kmeta«, tako silno izpozabila, da je sklenila sporazum z ljudmi, ki jih je še sama do najnovejšega časa označevala v svojih listih kot največje sovražnike in škodljivce Slovenije in kot največje lopove in korupcioniste v državi? Ali je to mogoče, da ljudje zastopnikom take stranke sploh še kaj verjamejo? Ali je to mogoče, da se najdejo v Sloveniji še celo duhovniki, ki tako politiko ljudstvu priporočajo in agitirajo med kmeti za SLS?

Ali ste slovenski kmetje res tako nezavedni, da ne razumete, da

tako sramotnega sporazuma proti interesom slovenskih kmetov še nikdar ni nobena stranka v Sloveniji zagrešila?

Odprite oči in razum!

Odprite, kmetje, vendar enkrat oči in začnite misliti s svojimi možgani — za to vam jih je vendar ljubi Bog dal! Ali morete tako politiko odobravati? Ali imate še kaj srca za sebe in za svoje otroke? Ali ne veste, kaj to pomeni za vas in za vaše potomce, če se dr. Korošec v imenu SLS veže »z največjimi nasprotniki Slovencev«, da govorimo tako, kakor je še nedavno pisalo časopisje SLS?

Izpreglejte vendar enkrat naj-sramotnejšo igro, ki jo uganja na vaš račun in za vašo kožo SLS! — Stranka, ki uganja tako politiko, ni niti slovenska, še manj pa ljudska, najmanj pa kmečka! In če o teh stvareh nepoučeni duhovniki na deželi stokrat in tisočkrat zagovarjajo in branijo dr. Korošca in SLS, mi pravimo vseeno in moramo po svoji vesti reči: Taka politika je pogubna, je škodljiva in — sramotna!

Slovenski kmetje! Pozivamo vas in prosimo vas, da taki politiki napravite konec! Konec za vsako ceno! Sramote je preveč!

Proti zaroti pokvarjene gospode proti vam imate le en sam odgovor: Posnemajte hrvaške kmete! Kakor so se hrvaški kmetje združili v svoji hrvaški kmečki stranki, tako se združite vi proti pokvarjeni liberalni in klerikalni gospodi v vaši Slovenski kmečki stranki!

To je edini vaš odgovor na zaroto proti vam!

Korošec kandidat, minister n. r. gospod Vesenjaku v žehti.

V ptujskem okraju je politično življenje zopet oživel. Na deželi se ne občuti druge stranke kot našo »Slovensko kmetško stranko« in klerikalce. Demokrati se malo gibljejo. Komunisti pa šarijo med železničarji. V pondeljek, na praznik, je napovedal g. Vesenjaku javni shod v Št. Vidu niže Ptuj. Ker je na shod prišlo precej naših somišljenikov, je dejal g. minister n. r. Vesenjaku, da zbora samo za svoje somišljenike in da drugim ne bo privoščil odgovora. Pustili smo ga, da je svoj naučeni govorček končal. Govori namreč na vseh shodih enako. Ko je končal, je zaprosil za besedo tov. E. Stoklas, ki jo je tudi dobil. Tov. Stoklas je najprej ugotovil, da uspehi, ki jih je dosegla SLS pri zadnjem svojem sodelovanju v vladi, niso nikaki realni uspehi, ker so davki ostali enaki. Ne obljubite, da boste šele po volitvah šli v vlado. Sedaj že naj gre SLS v vlado, dokler je v blagajni še kaj denarja iz sedanjega proračuna, ki ste ga izglasovali. Proračun znaša 11 in pol milijarde, obrok dolarskega posojila pa poldrugo milijardo. Po volitvah

bodo blagajne že zopet prazne in Slovenci se bomo obrisali zopet pod nosom. Nadalje je tov. Stoklas nazorno pojasnil, kako lepo skrbi SLS za slovenske vinogradnike. Pokazal je namreč ilustriranega »Slovenca«, kjer je viditi fotografije ladij in vagonov, v katerih prevažajo klerikalna »Centralna vinarna« v Slovenijo dalmatinsko vino v škodo domačih vinogradnikov. Navzoči kmetje so tov. Stoklasa mirno poslušali in odobraval njegova izvajanja. Odgovarjal je zopet g. Vesenjaku, toda zelo nesrečno. Samo obljuboval je, o § 82 fin. zakona in o odškodnini črnogorskim princem pa ni znil besede. Sedaj se je oglasil za besedo naš kandidat tovariš Prepeluh. Kakor v Sv. Lovrencu v Slov. goricah, tako so se klerikalci tu bali slišati resnico. Kar hitro je predsednik shoda nekaj zamrmral, da je shod zaključen, a g. Vesenjaku se je opravičil, da ima še dolgo pot pred seboj in da nima časa. Z njim so šle nekatere boječe ovce, moške so pa ostali. Mi smo takoj otvorili nov shod in zopet je tov. Stoklas konstatiral, da SLS ljudstvo farba. Vrnilo se je

tudi nekaj odišlih klerikalcev in potem je govoril naš kandidat tov. A. Prepeluh. Lepo nam je razložil pravi in resnični položaj, ki je v resnici tak, da Slovenci in Hrvati ne uživamo gospodarske enakovrednosti. Srbska radikalna stranka je v razsulu. Sedaj pa jo je podprla SLS ter napravila z njo prijateljsko zvezo. Prebral nam je belgrajski list »Politiko«, ki pravi, da bodo poslanci SLS po volitvah vstopili v radikalni klub in bo SLS samo del srbske te gospodarske stranke. Že danes se lahko z gotovostjo trdi, da bo SLS vsled te zveze še hudo glava bolela. Nihče ne more trditi, da bo SLS po volitvah zastopana v vladi. Takšne trditve so samo za lovljenje glasov. G. Vesenjaku je poprej vprašal mene, naj javno povem, ako sem za to državo. Ne vem, zakaj je to vprašal. Veste, da sem odgovoril, da sem za državo, toda tudi za enakopravnost Slovencev in Hrvatov s Srbi. Shod smo po tem lepem govoru tov. Prepeluha, ki je bil zelo prepričevalen, zaključili v najlepšem miru in redu. Kam pa se je g. Vesenjaku tako zelo mudilo, nam pojasni sledeči:

Dopis iz Leskovca v Halozah. Preteklo nedeljo je imela »Slovenska kmečka stranka« pri nas prav lep shod na trgu pred cerkvijo. Za predsednika je bil izvoljen tov. Šmigoc, govoril pa je kot prvi naš kandidat tov. Prepeluh, ki je pojasnil, da v kmečki državi mora biti kmetijski parlament in kmečka vlada, ki bo uveljavila človečanstvo, to je svobodo in mir med narodi. Govoril je skoro celo uro, za njim pa domačin tov. Stoklas, ki je iznesel med drugim zelo interesantne dokumente o nekdanjem Vesenjaku, ko še ni bil klerikalec. V listu »Sloga« je pod svojim podpisom priporočal g. dr. Korošcu, naj se več briga za temeljne nauke katoliške vere kot za politiko. »Sloga« je tedaj očitala dr. Korošcu, da samo obljublja, za kmetško ljudstvo pa da ni storil še ničesar. Veličasten shod je končal ob največjem navdušenju in so vsi sklenili, da bodo dne 11. septembra volili samo v drugo škrinjico, ki edina je kmetško-delavska. Naslednji dan, na praznik, pa se je pripeljal k nam očitno slabe volje klerikalni kandidat g. Vesenjaku. Prišel je namreč iz Št. Vida, kjer so naši tovariši prevzeli njegov shod. Gosp. župnik je pri jutranji maši s prižnice oznanil, da se bo vršil po kasni maši shod v kaplaniji in da naj ljudstvo g. poslanca sprejme prijazno, s pesmijo in glasbo. Pa je bila res — glasba. Na tem shodu so naši pristaši imeli večino. Toda to ni bil shod, kakršen je bil naš, ampak pravi teater. Volilci so namreč g. bivšega poslanca tako zelo motili z medklci, da o kakšnem »govoru« ni bilo nobenega sledu. Sklicatelji so poklicali kar tri gg. orožnike, ki naj bi napravili red. Na zahtevo sklicateljev so orožniki res odvedli iz zborovališča tri naše tovariše, ki niso storili nikomur nič zlega, ampak delali samo medklce. Takoj ob začetku »govora« g. klerikalnega kandidata so padli klci, da ne govori resnice in potem

so bridki očitki kar deževali. Klerikalci so skušali situacijo popraviti s klici »Živijo Korošec«, toda le posamezni podrepaniki so se odzvali. Njihovi glasovi so kar utonili v klicih »Živijo Radič!« Tako je »zboroval« g. Vesenjaka v varstvu orožniških bajonetov med »svobodnim« kmečko - delavskim ljudstvom! Zabavljaj je tudi na tov. Prepeluha in Stoklasa, seveda. O tov. Prepeluhu je trdil, da je čisto navaden delavec, za kar mu mora biti tov. Prepeluh le hvaležen, kajti v naših očeh biti delavec je čast; kajti naša pokvarjena gospoda nam je že zadosti pokazala, kaj zna in hoče. Po več kot enournem takšnem »zborovanju« se je ta slavni shod moral brezuspešno zaključiti. Takšne blamaže, kakršna je bila ta, SLS menda še ni doživela. Ljudstvo se probuja in spoznava, da so vse obljube gosposkih strank od muh in da more rešiti naš narod le kmečko-delavski narod sam. H koncu bi si dovolil svetovati č. g. župniku, naj se ne ekspozira tako očitno za SLS, ki je

ljudstvu in cerkvi le še v škodo. Mi ga hočemo v cerkvi spoštovati, zunaj cerkve, v politiki in gospodarskih vprašanjih pa smo si vsi enaki in tam hočemo misliti s svojo glavo. »Slovenskemu gospodarju« pa sporočamo s tem o »haloški žehiti«. Več mu lahko kar ustmeno poroča g. Vesenjaka sam!

Še iz ptujskega okraja. Fejst so naši samostojni demokrati. V nedeljo in v ponedeljek so se vozarili z avtom in kočijo, se ustavili sedaj v tej, sedaj v drugi gostilni. Ko smo imeli v št. Vidu v žehiti g. Vesenjaka, so pogledali skozi okno in — odrčali v Leskovec. Tu so zvedeli o našem lepem shodu in videli »haloško žehito« g. Vesenjaka in so jo zopet odkurili. Ej- Ljudovite, primi no za ušesa!

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri **IGN. ŽARGI, Ljubljana.**

„Hrvaški hlapci“ in — „srbski hlapci“.

Klerikalci so zlasti na Štajerskem zagnali ogromen vik in krik proti nam, češ da smo »hrvaški hlapci«, ker je nosilec naše liste na Štajerskem duševni vodja kmečkega pokreta v naši državi Stjepan Radič.

Že na kmečkem prazniku na Krškem polju je tov. Pucelj povedal prav lepo, da smo Slovenci ravno tako v odvisnosti od Beograda in Srbov kakor Hrvati. Beograd gospoduje — in če hočemo povedati stvar pravilno kakor je, moramo reči, da so Slovenci in Hrvati »hlapci« belgrajske gospode. In potem je postavil tov. Pucelj sledeče vprašanje: Ali more hlapec biti za hlapca pri hlapcu? Vsak pameten človek razume, da to ni mogoče!

Stvar je pa še z druge strani zanimiva. Danes vemo, da se je dr. Korošec v imenu SLS tako tesno zvezal s srbskimi radikali, da je rekel ministrski predsednik Vukičević na sestanku radikalov v Ljubljani med drugim: »Zveza med menoj in dr. Korošcem in SLS je mnogo, mnogo tesnejša kakor pa zveza strank, ki tvorijo demokratsko zajednico.« In na shodu v Rajhenburgu je rekel dr. Korošec: »Mi bomo z radikali (torej s srbskimi radikali) dobili vso srečo in nesrečo. Če bodo oni v vladi, bomo tudi mi, če pa oni ne bodo v vladi, tudi mi ne bomo!«

To se pravi z drugimi besedami,

da se je podal dr. Korošec s svojo stranko vred popolnoma pod komando srbskih radikalov. Danes lahko mirno rečemo, da je dr. Korošec svojo Slovensko ljudsko stranko likvidiral, da ne rabimo hujše besede, in da se je že popolnoma vtopil v srbski radikalni stranki!!

Taka je gola resnica in če »Slovenec« to stokrat in tisočkrat taji in piše, da to ni res, je to vendarle res! »Slovenec« mora namreč to tajiti, ker se boji, da ne bi večina slovenskih kmetov pri volitvah klerikalcem ušla, če bi slovenski kmetje vedeli, da ne dajajo svojih glasov za slovensko stranko, ampak za srbsko radikalno stranko!

Zato pa prosimo vse svoje pristaje, da po celi deželi na ves glas povedo ljudem resnico!

Če pa se bodo zopet oglašali kje kakšni ljudje z zmerjanjem, da smo mi »hrvaški hlapci«, jih pa mirno vprašajte:

Čegav hlapec je pa dr. Korošec, ki se je na življenje in smrt zvezal s srbskimi radikali?

Čegavi hlapci bodo morali biti po »zaslugi« dr. Korošca slovenski klerikalni kmetje, ko jim bodo komandirali srbski radikali?

Mi nismo in ne bomo »hlapci«, pač pa so že danes hlapci — klerikalci! Čegavi hlapci so, pa vidite iz besed samega dr. Korošca!

Prekomurci, čuite!

V Prekomurju, zlasti pa v Dol. Lendavi, so začeli v najnovejšem času nastopati proti naši kmečki stranki neki »socialisti«. Mariborski list »Volksstimme« je vedel celo poročati, da je prestopila večina naših organizacij v »socialistično« stranko, kar pa ni res, ker so prestopili k socialistom samo neki po-

samezni ljudje iz dobro nam znanih razlogov.

Treba pa je, da prekomurski kmečki narod izve, kdo so ti »socialisti« in kakšni so.

To boste najbolj spoznali, če slišite glas enega od njihovih voditeljev, namreč g. Antona Kristana. G. Anton Kristan je bil pretekli

mesec v Ameriki. Kaj je tam iskal, nam ni znano. Dobili pa smo v roke ameriški slovenski list »Vestnik«, ki izhaja v mestu Milwaukee, v ameriški državi Wisconsin. V številki, ki je izšla dne 28. julija t. l., je napisal gosp. Anton Kristan sledeče:

»Glede visokih davkov v Sloveniji in na Hrvaškem, nad katerimi se nekateri pritožujejo, moramo upoštevati dejstvo, da so te pokrajine (to je Slovenija in Hrvaška) v vojnih letih bogatele in pridobivale, medtem ko je Srbija le trpela vsestransko uničenje. Danes še je ta del države deloma uničen in kjer ni nič, se ne more ničesar vzeti.«

Tako pišejo socialisti, oziroma vplivni voditelji!

Tem je torej davek, ki ga plačujemo slovenski in hrvaški kmetje, očitno še prenizek. Ti ljudje nočejo nič vedeti, da se porabi

ogromna večina državnega proračuna za Srbijo in za srbske potrebe. Oni nočejo nič vedeti o tem, da so srbski kraji dobili velikanske milijarde od Nemčije na račun vojne odškodnine. Oni nočejo nič vedeti, da smo dali državi pri zamenjavi denarja (1 proti 4) tri četrte svojega premoženja, seveda zopet na korist srbskih krajev, ampak oni pravijo, da je to še vse premalo! Po mnenju »socialističnih« voditeljev plačujemo mi še vse premalo!

Ti »socialisti« niso nič drugega kakor pokorni služabniki pokvarjene gospode, ki za kmete nimajo nobenega srca. Ali se more kmet odločiti za pristop k taki stranki?

Premislite to in potem se odločite!

Glasujte dne 11. septembra kot en mož za našo kmečko (seljaško) stranko v drugo skrinjico!

Volilni teror v Sloveniji.

Te dni je bil na Bledu ministrski predsednik g. Vukičević. Ko so ga obkolili časnikarji, da bi od njega kaj izvedeli, je napeljal pogovor tudi na volilni teror. Na vprašanje, če se dogaja kakšno volilno nasilje tudi v Sloveniji, je rekel neki časnikar, baje Slovenec, da v Sloveniji volilnega nasilja ni!

Mi ne vemo, kdo je ta časnikar, ki razmere v Sloveniji tako dobro pozna. Da bo pa naša javnost spoznala in izvedela resnico, hočemo povedati brez ovinkov vse, kar nam je znano.

Priznamo, da takega volilnega nasilja, o kakršnem poročajo razni listi n. pr. iz Makedonije, pri nas ni. Zato pa poznamo pri nas nasilje druge vrste, ki je še mnogo hujše kakor puškino kopito in batine.

Kakor nam poročajo iz Štajerskega, zlasti iz Slovenskih goric, se tam strahovito dela z verskim terorjem.

Vsak človek v Sloveniji ve, kako veliko čast in spoštovanje uživa med slovenskimi kmeti duhovnik. Duhovnik je v svoji fari mali Bog. Vse se mu klanja, vse ga uboga, vse se pokori njegovi besedi. In tako spoštovanje ne uživa le duhovnik, ki ga imajo ljudje radi, ampak tudi tisti, ki ga ljudje iz katerihkoli vzrokov ne marajo posebno. To prihaja odtod, ker ljudje ne vidijo v duhovniku le božjega namestnika, ampak še bolj zato, ker se duhovnika boje. Boje se pa ljudje v svojem srcu duhovnika zato, ker pripisujejo zlasti na kmetih duhovniku nadnaravne moči.

Med kmeti je trdno ukoreninjena vera, da zna duhovnik napraviti točo, če jo hoče. Dalje verujejo ljudje, da duhovnik lahko človeka »zamašuje«, da se mu celo življenje slabo in hudo godi. Na kmetih velja za največjo sramoto, če duhovnik mrtvecu odreče cerkveni pogreb ali pa zvonenje. Takih »ver« je na kmetih vse polno in ravno te »vere« vzbujajo med ljudmi tako silovit strah pred duhovnikom, da se nihče ne upa nastopiti proti du-

hovniku, tudi izven cerkve ne, in najmanj seveda v politiki.

Pri nas je popolnoma dovolj, če ljudje vidijo le duhovniški ovrtnik na tej ali oni osebi. Če n. pr. govori dr. Korošec na kakšnem shodu z duhovniškim ovrtnikom, ga ljudje poslušajo, kakor da so pri pridigi, torej pri cerkvenem opravilu. Oni takrat v dr. Korošcu ne vidijo politika, ampak samo duhovnika, ki človeka lahko »zamašuje«.

In sedaj vprašamo: Ali ni že sam nastop duhovnikov v duhovniški obleki na političnih shodih zelo učinkovit pritisk na boječe kmečke volilce?

Dogajajo se pa še krepkeje stvari. Ali ni pritisk na volilce tudi to, če oznani duhovnik s prižnice: »Po maši pridejo naš g. poslanec k nam, torej počakajte in lepo jih sprejmite!« Ali se bo kmet, ki se boji »zamaševanja«, res upal nastopiti proti »našemu gospodu poslancu«, ki ga priporoča duhovnik s prižnice? Ne bo se upal! Ampak po klerikalni teoriji to ni pritisk...

A kaj naj rečemo na to, če duhovnik ljudi hujska z besedo: »Le dajte jih!«, tako da pride do krvavega pretepa? O tem bi vedel nekaj povedati tudi mariborski škof, kateremu je naš kandidat dr. Kukovec dovolj natančno pojasnil celo zadevo.

In razni listki, ki jih duhovniki pošiljajo kmetom na dom in kjer jih pozivajo, naj kot krščanski ljudje glasujejo za SLS? Ali taki listki niso pritisk na kmeta, če pridejo iz rok duhovnika, ki se ga kmet boji zaradi »zamaševanja«?

Da, hude so batine, hudi so zapori. Toda stokrat in tisočkrat hujši je duševni teror, ki ga izvaja duhovščina ponekod na politično korist SLS na račun strahu, ki ga imajo kmetje pred duhovniki.

To je nepošteno in je nedostojno! To je toliko bolj nedostojno in nepošteno, ker se dela pri taki agitaciji na račun praznovanja. Name-

sto da bi gospodje prazno verje o »zamaševanju« in delanju toče sami pomagali zatirati, ker je praznoverje kulturna sramota prve vrste, pa še greše na ta račun! Žalostno je, da moramo pisati take besede v 20. stoletju!

Toda tudi državna oblast ne miruje. Tudi ta dela za klerikalce indirektno s tem, da pošilja za našimi ljudmi orožnike spraševati po hišah, kaj je govoril ta in ta! Res je sicer, da gospodje orožniki pri nas ljudi ne pretepajo, ampak ravno tako je res, da so pri nas ljudje še iz starih avstrijskih časov vajeni, da hodijo orožniki samo za hudodelci, in hiše, kamor stopi orožnik, silno lahko pridejo v sloves, da orožniki tam »že nekaj iščejo! Seveda tisto »že nekaj« navadno ni nič častnega. Pri nas obstoji še vedno naziranje, da pride ob kredit pri kmetih, za komur hodijo orožniki — in s pošiljanjem orožnikov za našimi ljudmi, ki vendar niso nobeni tatovi in tolovaji, slavnostna oblast našim pristašem silno škoduje na korist klerikalcev.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“
Izprati s Schichtovim
Terpentinovim milom.

Seveda mi na vse to ne bomo molčali, ampak bomo znali vse take lepe zadeve pravočasno spraviti v javnost tam, kjer bo nekaj zaleglo. Vseh dni še ni konec!

ali slej pobrala neizbežna človeška usoda, smrt — ne da bi bilo potreba streljati nanje dnevno iz dvajsetih kanonov, a vsi gosposki kanoni skupaj, naperjeni proti kmeti, ki pravici, ne bodo ubili ideje, kmetijske misli, ki se ubiti in zatreti ne da, ker temelji na večnem zakonu božje pravičnosti.

In zato, poštena slovenska kmetijska korenina, otresi se lažiprijateljev, veruj v božjo pravičnost in našo zmago!

ročnino), kateri se razdele med revnejše farane, 150 Din, za zamudo itd. g. Brusu 100 Din ter skupno do sedaj narastlih stroškov v znesku 400 Din. Obenem preklicuje vse žaljivke, ki so bile popolnoma neutemeljene in neresnične, naperjene proti g. Brusu, in se mu zahvaljuje za odstop od kazenskega preganjanja.

V Ptuj, dne 18. avgusta 1927.

Franc Pignar s. r. Anton Hrga s. r.

Kvišku srca!

Našo državo poplavi dnevno preko 20 dnevnih časopisov, da niti ne govorimo o večjem številu tednikov. Pa vzemi kateregakoli teh 20 dnevnikov v roke, dan na dan boš čital cele odstavke o Štefanu Radiću in vsi ti listi tega čisto navadnega, priprostega zemljana napadajo, grajajo, omalovažujejo, v nič devljejo. Če računamo, koliko tisk stane, pridemo do zaključka, da se izdajo dnevno tisočaki za tiskano propagando proti Radiću in kmetom. In koliko časa se potratijo s tem poslom!

Vse te liste pa tiska in čita skoraj samo gospoda. Torej mora imeti ta gospoda in to je z malo izjemo vsa gospoda v naši državi, mnogo denarja in časa.

Če že toliko riskiram, moram tudi vedeti, zakaj. Odgovoriti mi je na vprašanje, da-li se mi izplača, potratiti toliko denarja in časa za enega običajnega človeka in njegovo stranko? Ako se mi izplača — in ta proračun so si finančniki nasprotnega tiska gotovo napravili, — potem nam mora biti jasno, da gre za veliko stvar, ali z drugimi besedami: gospoda se dobro zaveda nevarnosti, ki ji preti od Radića in njegovega kmetijskega pokreta.

Težki tisočaki za nasprotni tisk in kupljeno propagando imajo namen, zadušiti kmetijsko misel in tako vidimo, kako se ta boj bojuje z neenakim orožjem.

Bojno orožje je na eni strani denar in krčevito stremljenje po vlastodržstvu, na drugi strani pa ideja, koja se ne širi s pomočjo denarja in tiska, ker kmetijski pokret s temi sredstvi ne razpolaga, pač pa se širi zbog svoje notranje etično-socialne vrednosti. Kmetijski pokret hoče uveljaviti eminentno socialno načelo: »Kdor ne dela, naj tudi ne je,« medtem da je jara gospoda prožeta nesocialne, srednjeveške in nekrščanske miselnosti, ki jo tolmači sledeče: ti, kmet,

moraš garati, oblačiti in hraniti se po kmeti, ker si kmet, jaz, gospod, imam pravico do uživanja, ker sem gospod, delati pa mi je treba le toliko, kolikor se pač gospodu spodobi.

Zgodovina — ta naša modra učiteljica — nas uči, da je dobra, socialno utemeljena ideja zmagovala nad silami, ki so razpolagale sicer s finančnim in morilnim orožjem, a so bile brez notranje, etične vrednosti. Tako je premagalo krščanstvo poganstvo, tako demokracija fevdalizem in tako bo v agrarnih državah seljaška demokracija prej ali slej triumfirala nad liberalizmom in lažidemokracijo.

Kdor pravilno pojmuje idejno podlago kmetijskega gibanja, ta je prežet s pravim krščanskim socializmom. Dobro se spominjam, kako je nam dijakom leta 1911 pri neki priliki odlični apostol krščanskega socializma dr. Krek dejal, češ: »Na Hrvatskem ima politično bodočnost Radić in njegova kmetijska stranka, ker je socialno utemeljena.« To je bilo tedaj, ko še nobeden od nas ni sanjal o jugoslovanski državi in ko je imel Radić le par zastopnikov v hrvatskem saboru in nobenega v parlamentu. In glejte, proroške besede velikega dr. Kreka se izpolnjujejo.

Socialna razlika med kmetom in gospodom je na Hrvatskem večja nego pri nas v Sloveniji. Tam je kmet še večji siromak in gospoda bolj naduta in lena nego pri nas. In zato je kmetijski pokret preko Sotle bolj ukoreninjen in je zado bil večji razmah, postal je pravi »ljudski val človečnosti, bratstva in pravice« — kakor se nazivlje pravkar ustanovljeni edini dnevnik hrvatske seljaške stranke. Nikdar bi ne zamogla ena sama oseba ustvariti tako velikanskega pokreta, da ne bi bila pravična ideja gibalno kmetijske demokracije.

Voditelje kmetijskega gibanja, Radića, Puclja in druge bo itak prej

Volilnemu odboru Združene gospodarske stranke za Središče in okolico.

Iz Vašega poziva, priobčenega na drugi strani »Jutra« z dne 21. t. m., posnamem, da so Vam trditve, ki sem jih iznesel na naslov g. Ureka ob priliki zadnjega skupnega sestanka SKS v Središču, dobro znane.

Izvolite jih torej nemudoma sporočiti svojem kandidatu g. Ureku in mesto mene v Grabe, pozvati njega, da me pred neodvisnim sodiščem prisili nastopiti dokaz resnice.

Maribor, 1. avgusta 1927.

Dr. Igor Rosina.

Priobčujemo to izjavo z dostavkom, da g. Urek še do danes ni vložil tožbe pri neodvisnem sodišču niti proti tov. Puclju niti proti tov. Prepeluhu zaradi njihovih izjav v belgrajskem listu »Vreme«, oziroma v našem listu. Zakaj ne?

...

Izjava.

Podpisana Anton Hrga in Franc Pignar, oba posestnika v Hvaletincah, obžaljujeva neopravičeno nastopanje proti g. Konradu Brusu, zastopniku »Slovenske kmetijske stranke« v Ptuj ob priliki shoda SKS pri Sv. Andražu v Slov. gorah dne 15. avgusta t. l. in se zavezujeva v znak zadoščenja užaljenemu g. Konradu Brusu plačati v korist Slovenske kmetijske stranke in sicer:

Franc Pignar za tiskovni sklad 100 Din, Anton Hrga za tiskovni sklad 200 Din, za pet izvodov »Kmetijske lista« (celoletno na-

Dopisi.

Izvrsten dopis priprostega kmeta.

Prejeli smo sledeči dopis, ki ga je napisal kmet iz krškega okraja:

»Bliza se 11. september, bliza se obračun s krvosesi, ki se že danes tresejo kot šiba na vodi, ker se bojijo, da jim kmet ne bi več zaupal svojih kroglic. Zato se danes vozijo okrog z avtomobili in obetajo kmetom že na tem svetu nebesa. Ako bi pa ti gosposki liberalni in klerikalni pokvarjenci govorili resnico, bi morali govoriti tako:

»Volite nas, ki za vas nič drugega ne storimo!

Volite nas, ki se valjamo v zlatu, vi kmetje ste pa prezadolženi!

Volite nas, ki smo postavili visoko carino na blago, da hodijo vaši otroci okrog raztrgani in nagli!

Volite nas, ki vozimo vino iz Dalmacije v Slovenijo!

Volite nas, ki vam nalagamo vedno več davkal!

Volite nas, ki smo se združili z beograjsko gospodo, da bomo kmete laže ožemali!

Tako in podobno bi morali govoriti klerikalci in liberalci, pa bi bilo vse resnično. Ker pa govorijo drugače, je vse njihovo čvekanje ena sama velika laž! Lažejo pa lahko, ker si mažejo svoje jezike z dalmatinskim vinčkom, mi pa gledamo, kje bomo našli kupce za svoj skromni pridelek.

Zato pa bomo mi kmetje šli skupaj s hrvaškimi kmeti in bomo volili 11. septembra Slovensko kmetijsko stranko. Klerikalci in liberalci in vsa pokvarjena gospoda skupaj naj nas pa

**Na
Kranjskem
je za
državnozbornske
volitve
11. septembra
naša skrinjica
1. prva 1.**

**Nasilje Slovenske ljudske
stranke v Slov. Goricah.**

Iz Št. Andraža v Slov. Goricah smo prejeli: Kako velika potreba obstoji za razširjenje poštene kmetijske stranke po vsej deželi, pa naj si to bo pri nas ali pa kje v drugih delih naše države, je najbolj pokazalo nasilje na strani Slov. ljudske stranke na shodu SKS pri Sv. Andražu dne 15. avgusta. Da zadušijo glas poštenja in pravice, ki ga širi vedno med zatirani kmetijski narod naša stranka, izdelali so si prav imeniten načrt. Da boste imeli čitatelji Kmetijskega lista popolnoma jasno sliko in ponovno dokaze, odkod nasilje, odkod se tepta naša vera in kdo jemlje svobodo enakopravnim državljanom, in kdo se boji, da bi prišel glas resnice na dan, vam hočem natančno opisati dogodek pri Sv. Andražu z dne 15. avgusta ob priliki našega shoda.

Kakor običajno, tako tudi tukaj pri Sv. Andražu odprti shod sklicatelj. Takoj po otvoritvi našega shoda pa začnejo zvoniti vsi zvonovi, bržkone po naročilu g. župnika Alta, ker se je ravno on z g. teologom Jožekom Kostanjevcem nahajal pod stolpom farne cerkve. Običajno se ob tem času nikoli ne zvonijo, je torej smatrati, da so se zvonovi tokrat izrabljali in tako rekoč oskrunjali, ker se je na ta način zatirala svoboda zborovanj. Vso odgovornost nosi za to g. župnik sam, da še ne omenim besed, ki so padle s prižnice od g. župnika. Na vprašanja tov. Brusa, ako mogoče zvonijo njemu na čast, je g. župnik odločno odgovoril z »da«! Za udušenje svobode se dajejo torej na razpolago vsi zvonovi in to za celo uro. Ali je to prav? To vem, da bodete kot poštene kmetijske duše znale same razsoditi in dati za to odgovor dne 11. septembra, ko bodete javno in odločno protestirali proti vsemu nasilju ter dali svoj glas (gumijasto kroglico) v drugo skrinjo, v prvo pa figo. S tem še pa seveda ni zabrisan z dnevnega reda shod SKS od Sv. Andraža. Obžalovanja vredno je, ako si pogledate naslednje žrtve klerikalnih hujskarij — po njihovem mnenju »krščanskih navodil«.

Med močnim zvonjenjem in veseljem g. župnika, da na tako nesramen način zatira svobodo zborovanj, se je razgrela kri pristašem SLS, ki so se spozabili tako daleč (ali pa so bili tako nahujskani), da so se dejansko lotili tov. Brusa in sicer: kmet Anton Hrga, ki mu je podstavil nogo in ga v prsa sunil tako močno, da je padel na tla, neki kovač pa je hotel tov. Brusa kamenjati in mu res vrgel en kamen

v glavo. Torej to je zgled »krščanske« morale. Saj ni čuda, ako vidijo verniki, da sme gospod župnik motiti shod z zvonjenjem, v popolnem prepričanju, da smejo tudi oni mirno došle borbe za kmetijske pravice kar kamenjati. Tudi v tem slučaju nosi moralčno odgovornost g. župnik Alt sam in nihče drugi.

Da ni prišlo po krivdi g. župnika in tovarišev do krvoprelitja, se imamo zahvaliti edino hladnokrvnosti tov. Brusa in ostalih tovarišev SKS, kateri so iz usmiljenja do nepoučenega in nedolžnega poštenega kmetiča delali na to, da se čim mirneje in brez nadaljnjih občutnih posledic in incidentov stvar reši. Povabili so svoje ljudi v gostilno Tošovo, kjer jim je tov. dr. Kukovec v poldrugo uro trajajočem govoru obrazložil podrobno vse vzroke današnje bede. Navzoči so z zadoščenjem vzeli poročilo na znanje in se vidno sramovali čez njih lastne farane klerikalce, da so sploh zmožni kaj takega in so prisegli vsak pri sebi, da hočejo podvojiti borbo za zmago zelenega prapora in Slov. kmetičke stranke. Da pa je tov. Brus, kateri je bil na tako nesramen način napaden, akoravno uvideva, da so ti priprosti kmetiči žrtve podlih, lažnivih in nedostojnih klerikalnih hujskarij, primoran, si iskati zadoščenja, katero je z eno izjemo takoj na tretji dan dosegel, kar dokazuje izjava, priobčena v tem listu, je jasno. Seveda je imel povod jih izročiti kazenski sodnji, kjer bi dobili zasluženo zaporno kazen še povrh stroškov in bi se o tej priliki tudi gotovo postavila cela afera v jasno luč in zvedelo za pravega krivca, kar še seveda ni izključeno, ker še to ena oseba izrecno želi s tem, da se noče mirnim potom poravnati. Toda kmetoma Pignarju in Hrgu je odpustil na njih osebno prošnjo, uvidevši, da sta omenjena kmetiča le žrtvi že omenjenih hujskarij.

Toliko v pojasnilo vsem zvestim pristašem poštenega kmetijskega pokreta, kar naj bo obenem poziv k čim intenzivnejšemu delovanju na celi črti, da se na ta način čimprej rešimo vseh izkoriščevalcev nepoučenega kmetijskega ljudstva.

K. Brus.

Iz Celja. V našem mestu je g. Urek začel izdajati listič, ki ima nad glavo značilno opombo: »Brezplačno«. Urek razpošilja ta list v tisočih po vsej mariborski oblasti. Nam pa se čudno vidi, da je g. Urek na našem shodu v Ponikvi v družbi tov. ministra Puclja, ko je še bil velik sovražnik demokratov, med drugim tudi tožil o svojih slabih gospodarskih razmerah. Zdaj pa naenkrat taka radodarnost! Kar na tisoče dragega tiska brezplačno? Kdo to razume? Kdo to vé? In kdo ne razume, kdo tega ne ve? Čiste kmetijske misli pa g. Urek s svojim listom ne bo skalil.

Jarenina. Radičevce goni nazaj na Hrvatsko tisti lažnjivi kljukec, ki se imenuje »Slov. Gospodar« in ki ga imenujejo naši duhovniki katoliški list. Da pa je tisti članek sama laž in hudobija, prosim gosp. urednika »Kmet. lista« za mali prostorček, da povem javnosti res-

nico. Naš kandidat tov. Rajšp je sklical volilni shod pri Mariji Snežni na dan 7. avgusta. Ker pa je bilo tisto nedeljo cerkveno žegnaje, zato se je zbrala velika množica ljudstva ter je poslušala shod prav mirno. Nekateri kmetje in viničarji so hoteli slišati našega kandidata, zato je sklical shod tudi v Šrajovi hiši na Hapju popoldne ob 4. uri. Tudi tam je bila velika udeležba; pač pa je resnica, da so shod ovehali tudi neki razgrajči, ki so kričali, kakor bi bili ob pamet. Nadalje laže dopisnik, da smo poskusili srečo pri Sv. Jakobu, da je junško korakal njim na čelu jarenski Gungl, Rapotec in Ogner. Tudi to je laž. Resnica je, da pri Sv. Jakobu se niti oglasili nismo, pa tudi g. Ognerja od Sv. Jakoba ni bilo zraven, ampak naš kandidat g. Rajšp, g. dr. Rapotec ter moja malenkost kot voznik. Zato je tudi laž, da bi jaz ponosno korakal njim na čelu, ko smo se vendar peljali.

J. Gungl.

* * *

Zibika. K nam prihaja že lepo število »Kmetijskega lista«, seveda v veliko nevoljo tukajšnjih samostojnih demokratov, katerih se je polastil velik strah pred nami. G. Maligaj, tajnik sam. demokratske stranke, viničar iz Breške gore, so se zadnjič zelo razburili, ko so videli celi kup »Kmetijskega lista« na tukajšnji pošti. Debelo so pljunili in »ošinfali« vse naše zavedne agitatorje in naročnike našega lista. Toda le lepo mirni bodite, g. Maligaj, ter pustite nas in politiko na miru, ker ni kmeta v Zibiki, ki bi še nasedal na demokratske in klerikalne limanice. Učitelji in učiteljice, ki delajo za demokratsko gospodo, pa si ne bodo pridobili posebnega zaupanja kmetov. Kakor hočejo!

Iz Slovenskih gor. Gosp. Ivan Urek, to je tisti gospod, ki je postal leta 1921 na račun naših kroglic poslanec in ki se je tudi letos pri okrožni seji za določanje kandidatov ponujal za nosilca liste. Niti enega človeka ni bilo, ki bi predlagal g. Ureka za nosilca liste razen enega, ker smo ga spoznali za tokrat za popolnoma nesposobnega. Ker ga ni nikdo maral, zato je pustil našo stranko ter se vdinjal dr. Žerjavu in dr. Pivku, kakor pred dvema letoma Drogenik. Kakor njemu, tako se bo zgodilo tudi gg. Ureku, Kušarju in Roškarju, ki bodo dobili po volitvah zasluženi pokoj in mir božji. Ker pa ta trojica izdaja s pomočjo demokratov Kmetijski glasnik, ki trumoma prihaja v naše vrste, da bi preslepil kmetško delovno ljudstvo, zato povemo na ves glas: Dr. Žerjav in Pivko nas ne bosta slepila, kajti naša skrinjica je druga!

Iz Savinjske doline. G. Urek in njegov tajnik Žabkar nimata sreče v Sav. dolini. Naši zavedni pristaši dobro vedo, komu in zakaj se je pridružil g. Urek, naši pristaši so moške značaja in jih fraze g. Ureka ne bodo zapeljale. Urekov listič potvarja resnico o lepih shodih, ki jih je imel naš kandidat Novačan po Savinjski dolini. Vsi oni, ki so bili na naših shodih, vedo dobro, kako je bilo, in majejo z glavo nad

**Na
Štajerskem
je za
državnozbornske
volitve
11. septembra
naša skrinjica
2. druga 2**

najnovejšim članom demokratske gospode. Mi bomo vsi volili našega kandidata domačina tov. Novačana, kateri pozna naš kraj in naše gospodarske razmere. Mi smo ponosni nanj, da je ohranil zdravo kmetško srce tudi kot doktor. Zalciani so že vedeli, zakaj so se zavzemali zanj. Mi potrebujemo v Beogradu inteligentnega moža, ki bo znal zastopati naše interese. — Zaveden Savinjecan.

Iz Griž. K nam je prišel g. Hodžar, kandidat SLS, srca nam pa ni ogrel. Hud je bil na Radiča, za tovariša Puclja pa je trdil, da je odpravil iz naših šol krščanski nauk. G. Hodžar, vi ste bili nekoč državni pravdnik in veste, da je zločin krasti z lažjo dobro ime svojemu bližnjemu? Kaj ne? Tam na ogrski meji, kjer ste Vi doma, tam so ljudje zelo pošteni, zato smo se čudili, da ste povedali o našem tov. Puclju takšno neresnico. Drugič vam zapojemo pesemco: »Tam za turškim gričem, tam je dost' fantičev!« Saj jo poznate?

Škofjavska pri Celju. Urekov listič se jezi, da ni šlo po sreči g. Ureku v Škofjivasi, češ, da ni bil shod pripravljen. Obeta pa, da zopet pride k nam in da se nič ne boji naših zavednih volilcev. Saj se ni treba bati, g. Urek! Pridite, lepo prosimo, pridite, g. Urek!

Jarenina. Na veliko gospojnico dne 15. avgusta je sklical naš kandidat Rajšp volilen shod. Ker je bilo cerkveno žegnanje, zato se je tudi tam shod prav dobro obnesel. Pohvalno moram priznati, da so bili klerikalci prav mirni, pač pa se je po zaključitvi shoda obnašal neki gospod prav neumno in surovo. Vsem pa kličem: dne 11. septembra kroglico v drugo (II.) skrinjico, ker edino ta je prava kmetško-delavska skrinjica!

Mavčice. — Odprto pismo g. župniku Valtu Marčiču. — Vaši nekatoški, za mnoge farane sramotilni in človeški čut zaleči izpadi med cerkvenimi prepovedmi, direktno in indirektno namigavanje na vam neljube osebe, ko jih postavljate na sramotilni pranger v svojih običajnih politično izgrešenih podkrepih, katere ne pristajajo navadnemu človeku, toliko manj pa dušnemu pastirju in ker take izpade obsoja večina faranov brez izjeme strankarskega naziranja, nas sili h kritiki in protestu proti takemu početju. Ker nam je ugovor takim političnim izpadom na licu mesta zavrzan, se poslužimo tukaj te dovoljene poti v obrambo. — Kakor že običajno, otvorili ste g. župnik dne 7. avgusta t. l. pri prvi in poldeseti službi božji med prepovedjo bobneči ogenj političnega ka-

libra, naperjen proti izidu občin-
skih volitev v Mavčicah in istim vo-
lilcem, ki so glasovali za listo sta-
rega župana. Pri tej priliki ste izja-
vili g. župnik, da Vam ta izid ne
pusti mirnega spanja in da Vas je
sram, omenili ste tudi, da je to laž,
kar je Kmetški list prinesel o tej
volitvi. To Vašo trditev, zadnjo, ka-
tero ste iz pestjo pribili, da je laž,
izpodbija poročilo v »Kmetškem li-
stu« o izidu naše volitve popolno-
ma. Tam je lojalno, ne v bengalični
luči pojasnjen izid, da je dobila li-
sta za starega župana 145 glasov,
SLS 92 glasov, pripomnjeno je tudi
to, da je SLS tudi porazom izpo-
stavljena in druga navedena dej-
stva, katera se ne pustijo demago-
gičnim potom izpodbijati. Laž je pa
namreč to, da bi bil »Kmetški list«
v onem poročilu prinesel to, da je
v Mavčicah klerikalizem uničen,
kar ste Vi trdili g. župnik; ker tega
»Kmetški list« ni prinesel! — Pri-
spodoba o Jezusovi obsodbi, katero
ste nam servirali g. župnik ravno
ta dan pri poldseti službi božji, ko
je bil stari župan po osmi uri že
zopet izvoljen nanovo za župana, je
pa prav značilnega, naravnost žal-
jivega pomena napram županu,
trem svetovalcem, šestim odborni-
kom in vsem volilcem, kateri se
glasovali za listo starega župana.
Pri tej prispodobi ste omenili volit-
ve in zaključni stavek te prispodo-
be izgovorili z običajno rabljenim
gromovitim poudarkom: »Barabo
izpusti, Barabo nam daj, Jezusa ob-
sodi!« Resnici na ljubo pa je pri-
bito, da so sli vsi ti volilec v naši
občini nenahujskani, prostovoljno
in brez vsakega pritiska na volišče
in so glasovali za listo starega žu-
pana zato, ker ga dobro poznajo, da
on spada na župansko mesto, ker je
splošno priljubljen pri občanah za-
radi svojega nestranskega, po
svoji moči vsakemu ustrezljivega
delovanja in takih vrlin nihče od
Vaših protežirancev na nasprotni
listi ni mogel dokazati volilcem.
Tak je resničen dejanski potek bil
naše občinske volitve, ki je ne-
ovrgljiv in slučajev pritiska od na-
še strani ni bilo, možno ga nam je
pa dokazati od nasprotni strani. —
Vaša argumentacija zadevno naše
občinske volitve s prispodobo Je-
zusove obsodbe in njenim povdar-
jenim stavkom, ki ste ga izrekli iz
posvečenega mesta, je žaljiva, ki
nikakor ne bi pristojala duhovni-
ku, kakor tudi par naslednjih slu-
čajev iz prejšnjih časov, katere smo
čuli iz Vaših ust in smo jih zapisali
v Vaš album in jih navajamo; ka-
kor ste veleli g. župnik: 1. »Če pri-
deš do kakega samostojneža, mu re-
ci, beži hudič proč od mene!« 2.
»Če odprem srce Jezusovo, kjer je
zavetišče pravičnih, tam ne bo no-
benega samostojneža!« — In slič-
nih obsodb, namigovanj in žalitev
nas je doletelo mnogo. — Pavšal-
no ste nas samostojneže označili za
hudiče in krivičnike, kakor je iz
gori navedenih stavkov razvidno,
katere ste dobesedno raz posveče-
nega kraja izgovorili. In ravno tako
pavšalno stremi Vaše namigovanje
z podano prispodobo in njeno pod-
krepitevijo nas označiti za nahujkska-
no druhal in župana za barabo, ki
smo glasovali za listo starega žu-

pana! Kakor navedeni slučaji kaže-
jo in koliko sličnih sramotenj in žal-
jivk, katere so bile direktno in ne-
katere malo zavito izrečene, je nas
doletelo, z Vašo izgrešeno politično
polemiko, katero ste z redkimi iz-
jemami vpletali običajno med Vaše
cerkvene prepovedi. To smo čutili
mnogi od nas, na katere ste Vaš
pogubni ogenj naravnost naperili,
kakor tudi oni, katere je zadel ma-
lo manjši učinek. Sleherni razso-
den katolik mora obsojati tako po-
četje in ga sploh obsoja večina fa-
ranov in dvomimo, da bi bilo Vam
pripuščeno in dovoljeno to uprizar-
jati, kar smo navedli, ker presega
to meje vsake potrpežljivosti. Vsi
smo grešniki in tudi Vas ne izklju-
čimo, vsled tega je naperjena na-
ša kritika in naš protest napram
Vaši politični gonji raz posvečenega
mesta, ki ste ga dosedaj proizva-
jali. — Prepuščamo sodbo o Vaših
političnih nazorih razsodbi javno-
sti in apeliramo na častiti knezo-
škofjski ordinarijat v Ljubljani, da
blagovoli nastopiti proti takim de-
janjem. — Že več drugih v naši fari,
ki smo prizadeti in obsojamo Vašo
izgrešeno, nestrpno polemiko in ki
smo trdno prepričani, pričakujemo,
da vse kmetovalce v naši državi za-
more dobro zastopati v gospodar-
skem oziru in nas ščititi pred pre-
tečim propadom le edino prava
kmetška stranka; katero bodo
predstavljali v državni skupščini
pravi kmetški poslanci iz Sloveni-
je, Hrvatske in Srbije in ne SLS!
— Jos. Novak.

Dol pri Ljubljani. Volilni boj v
naši občini za županski stolček je
minil, čeprav ne s takšnim uspe-
hom, kakor so naši močnejši od
SLS želeli, ker so dobili samo en
glas nadpolovične večine. Kovači
so kovali in modrovali, kako bi si
sami obdržali ključke občinske bla-
gajne. Pa hočeš, nočeš morali so
ugrizniti v kislo jabolko ter proti
svojim srčnim željam izvoliti za
župana dotičnega, katerega smo
mi hoteli, da vsaj na zunaj izgleda,
da je zmaga na njihovi strani. Ka-
ko bodo pa vozili, tega pa niti sam
»krmar« ne ve, kakor tudi pred
volitvijo ni vedel, kje bi se usidral.
Upamo pa, da bo prišel do prepri-
čanja, pri kateri stranki je poštenje
in skrb za gospodarstvo doma. —
G. šolski upravitelj bi v zahvalo,
da je dobil tako lepo stanovanje,
lahko podučil svoje oboževalce,
da je 17 več kakor 10, ker tega se-
daj nočejo verjeti, pa kakor že več-
krat, jih bo tudi tokrat morala ob-
last o tem uveriti.

Iz okolice Vač. Tudi jaz hočem
izpregovoriti par besedi v našem
»Kmetškem listu«. Kot kmetški sin,
gleдам usodo ubogega kmeta, ki
se trudi od zore do mraka, služi
kruh ob potu svojega obraza in ko
pride nesreča, toča, požar itd., mu
pokonča ves trud in delo. Vrhutega
mora plačati še visoke davke. Ta-
ko ne more iti več dalje, da bi imel
kmet drugega gospodarja nad svo-
jim imetjem. Kmetje skupaj, gospo-
darstvo v svoje roke. In dne 11.
septembra ne poslušati kakih ka-
pitalistov, ampak vsi skupno oddati
svoj glas v 1. skrinjico, Slovenske
kmetške stranke. — Zavedni kmet-
ski mladenič.

Iz Dobrniča. Novo gasilno dru-
štvo v Dobrniču se je pred kratkim
ustanovilo. Ima že svoj lasten ga-
silni dom in si je že tudi nabavilo
novo motorno brizgalno. Ker so
stroški tako visoki in jih društvo iz
svojih sredstev ne more kriti, se
vrši dne 28. avgusta 1927 blago-
slovitev novega doma in nove
brizgalne združeno z veliko ljudsko
veselico. Začetek ob 1. uri popol-
dne. Dolžnost občinstva je, da pod-
pre mlado agilno društvo z čimveč-
jo udeležbo.

Logatec in okolica. Gospod ured-
nik, od nas se redkokdo oglasi v
časopisju, tako da izgleda, kot bi
spala cela logaška okolica. Hvaliti
se res o napredku in delovanju
osobito na političnem polju žal ne
moremo. Za pripomniti pa imamo,
da smo se začeli v pravcu kmet-
skega pokreta zadnje čase precej
gibati. Naši ljudje so začeli spre-
gledovati šele sedaj, ko so jim iz-
prešali zadnji krajcar iz žepa za
davke in druge strašne dajatve,
kar naj nam stari borci za kmečki
pokret oprostijo. Odkrito povemo,
da smo bili doslej slepi in nismo
videli niti do sosednje cirkniške

doline, kjer se tako lepo razvija
kmetška ideja. Bili smo pač za-
slepljeni od stokrat proklete po-
kvarjene gospode, ki nam je ob-
ljubljala vse, kar je na svetu mo-
goče, dala pa nam je v resnici figo.
Zato kličemo vsem zavednim kme-
tom, obrtnikom in delavcem iz lo-
gaškega okraja, da volite 11. sep-
tembra naša dična kandidata
Sancina in Remžgarja, ki sta kme-
tu, delavcu in obrtniku že dosti po-
mogla in še bosta.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri doma-
čem zavodu

Kmetški hranilni in poso- jilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1.

Obreštuje hranilne vloge brez
odpovedi po 6%; na trimesečno
odpoved po 8%; vloge v teko-
čem (žiro) računu po dogovoru.

Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din.

Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

Razne politične vesti.

Naši shodi.

V nedeljo, dne 28. t. m. bodo sle-
deči naši shodi:

V št. Jurju ob Taboru, gostilna
Plevšak, po prvi sveti maši; govo-
rita tov. Lipovšek in Plaskan.

V okolici Rogaške Slatine:

v gostilni Drofenik »Tokalce« ob
8. uri zjutraj;

v gostilni Prah, Ratanska vas, ob
10. uri dopoldne;

v gostilni Vehovar, Sv. Trojica,
ob 2. uri popoldne;

v gostilni Čebular, Sp. Sečova,
ob 6. uri popoldne.

Kranj. Seja okrajnega odbora se
vrši v ponedeljek dne 29. avgusta
ob 10. uri pri Peterčku. Prosim
odbornike, da se gotovo udeležijo.
— Tomaž Križnar, predsednik.

* * *

Naši shodi. V nedeljo je imel tov.
dr. Novačan tri lepe shode: v Sv.
Juriju ob južni železnici, v Kalob-
jem in v Slivnici pri Celju. Dr. Ku-
kovec pa je imel velik shod v celj-
ski okolici Zagradom. Kmečka mi-
sel prodira povsod, treba je le po-
guma za odločen nastop. Nič obo-
tavljati se, nič oklevati, nič bati se,
ampak krepko naprej za Slovensko
kmečko stranko, pa če klerikalci in
žerjavovci še tako zijajo! Pokvarje-
na gospoda mora pasti!

* * *

Ljubljanska okrajna organizacija
SKS ni za državnozborske volitve,
ki se vrše 11. septembra, postavila
kandidatne liste za mesto Ljublja-
na, ki voli enega poslanca. Na seji
okrajnega odbora v ponedeljek,
dne 22. avgusta se je sklenilo z ozi-
rom na položaj sklicati zborovanje
okrajne organizacije za 7. septem-
ber in ob tej priliki dati direktive
svojim članom za volitve.

»Boj proti korupciji.« Na svojem
shodu v Ptujju je rekel dr. Korošec,
da gre SLS v volilno borbo v znaku
boja proti korupciji. Toda tega pa
ni povedal, da je ravno zastopnik
SLS v anketnem odboru dr. Hodžar
na pritisk samega dr. Korošca re-
šil korupcioniste zaslužene kazni,
samo da je mogla SLS v vlado. P.

Slovenska ljudska stranka se bo
združila s srbskimi radikali. »Slo-
venec« to sicer taji, znova pa je to
trditev potrdil minister za kmetij-
stvo na nekem shodu v Vojvodini,
v Ljubljani pa je rekel na sestanku
radikalov sam ministrski pred-
sednik g. Vukičević, da je »spo-
razum med njim in dr. Korošcem
mного intimnejši kakor sporazum
med strankami demokratske za-
jednice«. To se pravi po domače
da se je pokvarjena klerikalna go-
spoda združila z beograjsko gospo-
do v cilju, da čim bolj pritisne ob
zid slovenskega in hrvatskega
kmeta.

Jako milostno! Na shodu v Ptujju
je imenoval dr. Korošec Stjepana
Radića »spretnega političnega ko-
medijanta«. Torej tako usmiljen je
bil dr. Korošec vendarle še, da je
Radiću milostno priznal vsaj spret-
nost. Kar se pa »političnega kome-
dijantstva« tiče, pa priporočamo dr.
Korošču, naj bere v starih letnikih
»Slovenca« svoje politične govore
od leta 1918 pa do danes. Mogoče
bo pri tem branju našel še koga
drugega, ki zasluži še mnogo bolj
tisti naslov, ki ga je on v nedeljo
podelil Radiću!

Za vse stanove. Če smemo ver-
jeti klerikalnim govornikom, je SLS
za vse stanove. Oni pravijo, da ni
treba, da bi kmetje imeli svojo po-
litično in stanovsko organizacijo.
Tudi delavcem stanovske organi-
zacije ni treba in tudi obrtnikom ne
in velokapitalistom tudi ne. Čudno

je pa, zakaj potem ravno klerikalci delavce, kmete in obrtnike stanovsko organizirajo! Zakaj pa je potem dr. Gosar »delavski« voditelj? Ze iz tega protislovja se vidi, za kaj klerikalcem gre: Oni bi že trpeli stanovske organizacije, dokler ležijo na trebuhu pred klerikalnimi mogotei! Kakor hitro pa slutijo, da bi se mogla stanovska kmečka ali delavska organizacija postaviti na svoje noge in odreči klerikalnim kolovodjem slepo pokorščino, pa začno jamrati in stokati o »ljubezni med stanovi! Danes pa menda noben kmet ni več tako neumen, da ne bi vedel, da se mora za svoje pravice boriti, če jih hoče doseči. Grajščaki so se morali udati le po boju in niso dali kmetom prav nič »iz ljubezni«, čeprav so kmetje bili najmanj tako dobri kristjani kakor grajščinska gospoda. In tako je še danes. Brez stanovske zavesti, brez stanovske borbe in brez stanovske organizacije kmet ne bo nikdar prišel do svojih pravic. Zato pa morajo kmetje skupaj, in sicer v Slovensko kmečko stranko, da skupaj s hrvaškimi kmeti vržejo ob tla vso pokvarjeno gospodo v državi!

Kmetijski glasnik, Urekov demokratski list za lov na kroglice, ima to posebnost, da ne stane niti beliča. To je edini časopis na svetu, ki nima označene cene za naročnike. In res, delijo ga zastonj na tisoče. Kmetje, sezite po njem, papir je lep in gladek, sezite po njem, zakaj po volitvah ga ne bo!

G. Kušar bo imel priliko pred sodiščem dokazati svoje trditve o »koritarjih«, ki dobivajo plače pri naših zadrugah. — Prosimo vse pristaše, da nam takoj javljajo s Kušarjevih sestankov še naprej, kaj bo govoril.

Posledice § 82, katerega so klerikalci sprejeli v letošnjem finančnem zakonu, se krvavo občutijo tudi na Gorenjskem, predvsem v kranjskem in radovljiškem okraju. Vsled tega, da se na delniške družbe ne sme več okrajnih doklad naložiti, kakor 25%, odpadejo deset-tisoči dinarjev za živinorejske, sadjarske in planinske odbore. Tako so klerikalci poskrbeli za kapitaliste, a kmeta in njegovo gospodarstvo so grdo zavrgli. Kaj pravita gg. Jan in Brodar na to? Kaj dela njih gospoda?

Pomnite! Pralni prašek Ženska hvala ima 50 odstotkov Schichtovega mila.

CARL POLLAK D.D. LJUBLJANA

**Velika inventurna detajlna razprodaja
čevljev po tovarniški ceni
na Dunajski cesti št. 23 na dvorišču
je podaljšana vsled vedno
večjega povpraševanja
do 31. avgusta 1927.**

Na razpolago je še več 1000 parov raznovrstnih vzorcev po izvanredno nizki ceni.

Moški in ženski od . . . **Din 60-** naprej.

Fantovski, dekliški in otroških od . . . **Din 20-** naprej.

**Velika zaloga sandal
iz rujavega blank usnja od šte. 20 do 46.**

**Poleg tega
konfekcijski in jermenarski
izdelki, kakor gamaše,
aktovke in nogometne žoge
l. t. d.**

Novice in razno.

457 kandidatnih list vloženi. V vseh 56 volivnih okrožjih je bilo vloženi 457 kandidatnih list s približno 4000 kandidati. Za vsako poslansko mesto se torej poteguje okoli 12 kandidatov.

Člen 82 lin. zakona je v sevniškem okraju privedel do tega, da so se kmetom doklade zvišale od 115 na 1300%, Trboveljska pa plača samo 25% doklad. — Krščanski socialisti pa molčijo.

Načrt zakona o kmetijskih zadrugah. V ministrstvu poljoprivrede in voda je izdelan načrt zakona o kmetijskih zbornicah. Načrt se

predloži jeseni novoizvoljeni narodni skupščini.

Proračun in najetje 10-milijonskega posojila je linačni minister mariborski oblasti odobril. Oblastni odbor je tudi že dobil več ponudb za posojilo in bo tako mogla mariborska oblast pričeti s plodnosnim gospodarskim delom.

Kredit za regulacijo Mure in Savinje. Poljedelsko ministrstvo je nakazalo mariborskemu velikemu županu 2.000.000 Din za regulacijo Mure od Cmureka do meje mariborske oblasti ter 200.000 dinarjev za regulacijo Savinje.

TEDENSKI KOLEDAR.

29. avgusta, ponedeljek: Obglavljenje Janeza Krstnika.
30. avgusta, torek: Rozalija.
31. avgusta, sredo: Rajko.
1. septembra, četrtek: Egidij.
2. septembra, petek: Štefan.
3. septembra, sobota: Serafina.
4. septembra, nedelja: Roza.

SEJMI.

29. avgusta: Sv. Vid, Dobrova, Št. Jernej na Štajerskem, Muta, Poljčane, Zalec, Sv. Filip v Varečah, Zagorje, Zreče, Sv. Lovrenc.
30. avgusta: Hajdina, Novo mesto, Moravče, Velika Loka.
31. avgusta: Konjice, Št. Ilj, Sv. Rozalija, Videm-Dobrepolje.
1. septembra: Guštanj, Zigarski vrh, Črnomelj, Radeče, Skaručna, Višnja gora, Sodražica.
3. septembra: Krško.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	56.68 Din
Za 1 liro	3.09 Din
Za 1 avstrijski šiling	8 Din
Za 1 češko krono	1.68 Din
Za 1 francoski frank	2.22 Din
Za 1 zlato marko	13.51 Din
Za 1 švicarski frank	10.93 Din

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije, Ljubljana, je preselila svoje poslovne prostore v Gledališko ulico šte. 8 (palača Pokojniškega zavoda za nameščence). — Razdelitev referatov v poedinah zadevah in uradne ure za stranke so razvidne iz zadnje številke lista »Privatni Nameščenec«.

Davki in državna zemljišča za črnogorsko dinastijo. Člen 316 finančnega zakona se glasi: Minister financ se pooblašča, da sme odstopiti del imovine (zemlje), ki je postala s sklepom podgoriške skupščine dne 16. septembra 1918 državna last, poedinim članom bivše dinastije Petrovičev. — Ta zemlja se ceni nad 50 milijonov dinarjev. — Poleg tega se je dovolilo še v denarju za črnogorske prince 42 milijonov dinarjev v denarju, ki se imajo izplačati s presežki davkov in prihranki po proračunu 1927/28. Sedaj vemo, zakaj in za koga se »štedi«, komu v žep gredo presežki davkov, ki se jih izterjuje z ru-bežnimi.

Kitajski mornarji in »dalmatinee«. V splitsko pristanišče je prišel te dni neki parnik s kitajsko

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Prešernova ulica 4

(Žiro-račun pri Narodni banki)

Telefon št. 2149, 2968

Pošt. ček. rač. 13.853

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

posadko. Kitajskim mornarjem je dalmatinsko vino tako ugajalo, da so zapili ves svoj denar ter prodali končno še opico, ki se nahaja sedaj v zoologičnem vrtu na Marianu.

Pohoten star cigan. Iz Osijeka poročajo: 50-letni cigan Gjuro Nikolić je udril te dni v stanovanje nekega delavca v Soljani ter posilil njegovo 12-letno hčer. Pohotnega cigana so aretirali.

Ženske oropale umirajočo. Dubrovniška policija je prejela te dni ovadbo, da so neke ženske mater dobrovoljca dr. Josipa Dimovića, ki so prišle na poziv duhovnika, da ji v zadnji uri pomagajo, oropale. Policija je uvedla preiskavo ter je spravila nekoliko od teh hijen že pod ključ.

Prva žena, ki poleti preko oceana. Kot poroča »Paris Midi«, je objavil nedavno angleški avijatik Macnitosh, da želi sopotnika za polet preko oceana. Sopotnik naj bi pa plačal vse stroške poleta. Tej ponudbi se je baje odzvala te dni mlada, lepa Američanka miss Mabel Bell, ki je ponudila v to svrhu 100.000 frankov. Mabel Bell bi bila prva žena, ki je poletela preko oceana.

Čudna justica. V Šabcu je bil te dni obsojen Slovenec Rudolf Korošec radi raznih poneverb, ki jih je zagrešil kot davčni uradnik v Srbiji, na 20 let ječe. Dostikrat pa čitamo, da je odnesel ta ali oni v Srbiji radi uboja par mesecev, radi umora pa samo par let...

Strahovit požar v Atenah. — V onem delu grške prestolice Atene, kjer so nastanjeni begunci, je izbruhnil požar, ki je v nekaj urah upepelil okrog 1000 lesenih hiš.

S kamnom ubil svojega sina. Iz Negotina poročajo: Sin kmeta Jovana Didića, Ratomir, je bil neubogljiv in razposajen dečko. Dasi mu je bilo šele 14 let, je svojemu očetu kljuboval, kjer je le mogel. Te dni je prišlo med njim in očetom zopet do hudega prepira. V jezi je popadel očca kamen ter ga vrigel za fantičem. Kamen je zadel dečka tako nesrečno v tilnik, da je obležal fant pri priči mrtev. Nesrečnega očeta so zaenkrat aretirali.

Brat ovadil brata radi žaljenja Veličanstva. Pred sodnim dvorom v Jagodini se je zagovarjal te dni kmet Milorad Milovanović radi razžaljenja Veličanstva. Ovadil ga je bil njegov lastni brat. Dečko se je izgovarjal z razdraženostjo, pijanostjo itd., vse to pa mu ni prav nič pomagalo: obsojen je bil na štiri leta ječe.

Mrlič v potniškem vozu vlaka Skoplje - Veles. Muslimanka Sašina Dešlan je ležala težko bolna v bolnici v Skoplju. Imela je tuberkulozo v zadnjem stadiju. Pred kratkim so prišli ponjo njeni sorodniki. Ker so namreč videli, da se ji bliža konec, so jo hoteli prepeljati domov, da bi jo tam pokopali. Sašina Dešlan pa je kmalu nato, ko so jo posadili v vagon, izdihnila. Sorodniki so jo pokrili z neko cunjo. Eden od sopotnikov je opazil, da je žena umrla ter je prijavil stvar policijskemu komisariatu v Skoplju, ki je odredil, da so truplo izvagonirali.

V Clevelandu je umrl Jože Hrastar, star 36 let, doma iz Kronovega, fara Bela cerkev na Dolenjskem. Hrastar je živel v Ameriki 20 let ter zapušča tam ženo in dve teti, doma pa mater, dve sestri in tri brate.

Pouličen kraval radi slabe krste. Te dni je prišlo v Johannesburgu v južni Afriki do nenavadnega prizora. Jetniški paznik se je pri neki železniški nesreči ubil. Oblast ga je hotela pokopati kot berača, v lesenem zaboju, ki je bil za silo ovit s črno cunjo. Ko je občinstvo na cesti to videlo, je navalilo razjarjeno na pogrebce, jim odvzelo krsto, položilo mrtveca v dostojnejšo krsto ter ga neslo na pokopališče.

Tržnica v Šanghaju se je porušila. V Šanghaju se je porušila za časa trgovanja tržnica. Okoli 60 oseb je bilo ubitih, nad 1000 težje ali lažje poškodovanih. Takoj po nesreči je organizirala bolniška uprava evropske kolonije reševalno akcijo, za katero se je priglasilo več sto evropskih prostovoljcev.

Ruski delavci dobili carjevo jadrnico. Luksurijozna parna jadrnica »Standard«, ki je bila lastnica zadnjega carja, je zdaj prišla v roke sveta delavskih strokovnih unij v Leningradu. Unije jo uporabijo za delavske izlete.

Katastrofalen vihar je besnel te dni na Norveškem. Vihar je odnesel več kmetskih hiš na stotine metrov daleč. Prav tako je odnašal vihar živino s pašnikov.

200 otrok se je zastrupilo s sladkorjem. V Bathu na Angleškem je obolelo okoli 200 otrok pod simptomi zastrupljenja. Preiskava je ugotovila, da so se zastrupili otroci s sladkorjem. Lastnik slaščičarne je bil aretiran.

Suša zatrla malarijo. Huda suša, ki vlada letos v Dalmaciji, je izsušila razna močvirja — ognjišča malarije, vsled česar so poginile velike množine bacilonoscev. Naravna posledica tega dejstva je, da je malarija v Dalmaciji letos skoraj popolnoma prenehala.

Katastrofalna eksplozija plina v Italiji. V termah v Monticelli-u se je pripetila te dni katastrofalna eksplozija plina. 12 oseb je bilo težko poškodovanih; štiri od njih, med njimi 17-letni mehanik, ki je eksplozijo s svojo neprevidnostjo povzročil, so poškodbam podlegli, stanje treh drugih je brezupno.

Samomor v cerkvi. V cerkvi sv. Hieronima na Reki je izvršila te dni 18 letna služkinja Darinka Tesina samomor. Izpila je stekleničico strupa. Prepeljali so jo v bolnico v brezupnem stanju. Vzrok samomora je bila nesrečna ljubezen.

Karambolaža dveh vlakov v Rumuniji. Iz Bukarešte poročajo: Na kolodvoru v Fundule-i je prišlo do karambolaže med nekim osebnim vlakom in nekim vlakom, ki je vozil petrolej. Ena oseba je bila ubita, deset pa težko ranjenih.

Krvava drama v španskem samostanu. Ameriški listi poročajo iz Madrida, da je udril neki oče, ko je zvedel, da njegovo hčerko v samostanu trpinčijo, v samostan ter z revolverskimi strelji pet redovnic usmrtil, dve pa težko poškodoval.

Viseči stolp v Pisi se je nagnil za 9 milimetrov. Iz Rima poročajo: Strokovnjaki so ugotovili, da se je viseči stolp v Pisi od leta 1918 do danes za 9 mm nagnil. Vsled tega sicer trenutno stolpu ne grozi nobena nevarnost, kljub temu pa je imenovalo italijansko prosvetno ministrstvo posebno komisijo, ki naj predlaga, kar je potrebno, da se pride eventuelni nevarnosti pravčasno v okom.

Orožnik ustrelil dva tovariša in sebe. V Beogradu je ustrelil orožniški narednik Novak Mitrović v hipni zmedenosti svoja dva tovariša, nato pa še sam sebe.

Vetna tromba nad Jassy-jem. Nad Jassyjem je besnela te dni 40 metrov široka vetna tromba. Vihar je izruval mnogo dreves ter odnesel več streh; zahteval je tudi eno človeško žrtev.

Nemški polet preko oceana se je ponesrečil. Obé letali sta se morali v pondeljek vrniti. Letalo »Europa« se je pri pristanku tako poškodovalo, da je za vsak nadaljni polet nesposobno, vsled česar namestila ravnateljstvo Junkerjevih tvornic opremiti za transoceanski polet novo letalo. Posadka ostane ista. Dejstvo, da se je polet ponesrečil, je vzbudilo po vsej Nemčiji veliko obžalovanje, vendar pa vlada povsodi prepričanje, da bo drugi polet, ki mora pa biti glede vremenske poročevalske službe bolj organiziran, uspel.

Muhe enodnevnice ustavile promet na električni cestni železnici. Te dni se je odigral na Štefanijinem mostu v Pragi nenavaden prizor. Okoli poldneva je mrgolelo v zraku nad mostom v okoliših kakih 200 metrov na milijone muh enodnevnice, tako, da ni bilo videti naprej. Muhe so bile zletele spričo tropične vročine, ki vlada te dni v Pragi, z močvirnih bregov Vltave v mesto. Nad mostom jih je dohitela smrt. Bilo jih je toliko, da so ustavile ves promet. Uro pozneje je pokrivala cesto debela plast njihovih kadavrov, ki so jih morali naložiti na poseben voz električne cestne železnice, da je bil promet zopet omogočen.

Angleža Tierney in Hayman nameravata prepluti Atlantik v čolnu, ki ga bosta veslala. Čoln je 12 čevljev dolg in ima krov kot podmornica. Moža odrineta iz Doverja prihodnji ponedeljek in upata priti v Newyork v 40 dneh.

Strahotni kožuhočinasti ovratnik. Neka Angležinja si je kupila te dni lep kožuhočinast ovratnik. Njena mlajša sestra si je ovratnik zvečer izposodila. Ko se je vrnila s promenade, je obesila ovratnik na vrata. Drugi dan je ležal na tleh. Sestra jo je radi tega pokarala ter obesila ovratnik v omaro. Drugi dan je ležal zopet na tleh. Dekleta je postalo tako strah, da sta nesli ovratnik krznarju. Ko ga je krznar preiskaval, je začutil, da se v njem nekaj giblje. Zato ga je razdril. Na grozo vseh prisotnih je skočila iz njega — kača. Zdi se, da je zlezla kača v kožuhočinasto med transportom preko oceana, nakar je spala svoje zimsko spanje, dokler se ni končno vsled toplote na telesu dekleta iz zimskega spanja prebudila.

Krut farmer. V Kapstadtu je bil te dni aretiran farmer John Meikle, ker je nekega črnca žigosal z žarečim žigom za živino. Črnc, ki se nahaja vsled poškodb v bolnici, je izpovedal, da ga je dolžil farmer dan na dan, da mu krađe denar. Ko je zatrjeval črnc, da je nedolžen, ga je zaprl farmer v hlev, ga zvezal in žigosal z žarečim žezlom. Drugi dan se je procedura ponovila. Končno se je posrečilo črncu pobegniti, nakar je prijavil stvar policiji. Zdravniška preiskava je črnceve navedbe potrdila.

Velika tatvina draguljev v Ostende-u. Neznani lopov je ukradel te dni soprogi dunajskega veleindustrija Marti Wolf v Ostende-u ves njen nakit, vreden okoli 8 milijonov dinarjev. Gospa je prišla v Ostende za par tednov na oddih. V svoji nečimurnosti je vzela sboj ves svoj nakit. Hranila ga je v majhni kaseti v svoji hotelski sobi. Vsa poizvedovanja po velikopoteznem uzmoviču so ostala doslej brez uspeha.

Slučaj kolere na Slovaškem. Neki češki list poroča iz Levic: Kočijaž tukajšnjega veleposestnika Zelenicka je umrl pod simptomi kolere. Truplo je bilo obducirano, notranji organi pa poslani v svrhu bakteriološke preiskave v Prago. Vest še ni potrjena.

Cosulih linija — Trst naznanja, da vozi dne 21. septembra t. l. iz Trsta najmoderneje zgrajena, največja in najhitrejša veleladja sveta z motornim pogonom »Saturnia«, 24.000 ton, 33.000 P. S., 21 milj hitrosti — v južno Ameriko. Voznja Trst—Buenos Aires 15 dni. Vozne liste prodaja: Simon Kmetec, Ljubljana, Miklošičeva vesta 13.

Narodni gospodar.

Cena sena.

Iz Notranjske. Po vsebini odredbe, katero je izdala »Komanda dravske divizije« v Ljubljani potom srezkega poglavarstva dne 14. t. m. po občinah Notranjske pridelovalcem sena razglasiti, je razvidno, da se je slika odredba razglasila tudi pri drugih občinah Slovenije.

Glasom te odredbe namerava vojna uprava v okrožju ljubljanske oblasti nakupiti nevezano seno na licu mesta in sicer za ceno 40 para za kg, t. j. za meterski stot 40 Din. Odzivaje se tej odredbi podajamo v imenu vseh pridelovalcev sena stvarno pojasnilo in odgovor:

1. Seneni pridelek lanskega leta je bil v obče za tretjino obilnejši kot letos, cena mu je bila do konca julija letos od 100 Din za 100 kg, in sicer po v strokovnem listu »Kmetovalec« priobčenih cenah.

2. Otave radi suše letos ne bo kaj spraviti.

3. Čudo napram letošnjim tozadnim neuspehom je to, da se cena senu podprimerno znižuje, namesto, kar bi bilo naravno, dviga, posebno še, ker je letošnji pridelek napram lanskemu po kakovosti veliko boljši.

4. Navzlic tem po dejanskem stanju navedenim razmeram se po-

nuja kmetu sedaj za meterski stot sramotilno ceno 40 Din, t. j. kar 60% manj, kot je bila tržna cena za lansko obilo pridelano seno in otavo.

V očigled tem dejanskim trpkim razmeram smo Notranjci vsi edini v tem, da

1. dobro seno pod dnevno ceno, označeno v listu »Kmetovalec«, nikakor ne bomo prodajali ter bomo

2. za naprej nakosili le za lastno vzdrževanje potrebno seno, ker za ponujano ceno nam sena ne moremo pokrivati niti stroškov umetnega gnojenja travnikov, kamo li še za vse druge stroške košnje in spravila ter vrhu tega še davek. Mešano umetno gnojilo za travnike stane 100 kg pri »Kmetijski družbi« 180 Din in je enako vredno 400 kg trave, ako se pusti na travniku segniti. Kmet je torej pri vsakem kvintalu trave za 5 Din na boljšem, ako jo pusti na travniku segniti, kot pa bi seno po 40 Din za meterski cent prodal, vrhu tega so mu prihranjeni še vsi ostali stroški, kakor dovažanje in trošenje umetnega gnojila itd.

Prepričani smo Notranjci, da nas razume kmet cele Slovenije in dostavljamo samo še to: Kdor in kakor si že bodi v tej zadevi prizadeti naj se sedaj, ko je še čas — zgane.

* * *

Konjerejsko društvo za mariborsko oblast priredi letos ogledovanje in premovalje plemenskih konjev kakor običajno, dne 3. septembra v Ljutomeru, 5. septembra v Smarju pri Jelšah, 13. septembra v Ptuj, 14. septembra v Ormožu, 21. septembra pa v Konjicah.

Licencovanje bikov v mariborski oblasti. — Tekom letošnje pomladi se je vršilo zakonito predpisano licencovanje bikov po vseh sodnih okrajih mariborske oblasti. Predvedlo se je skupaj 2168 bikov. Po pasmah odpade na simodolsko 666, na marijedvorsko 620, na pomursko 313 in na pincgavsko 128 bikov. 384 je bilo medsebojnih križancev teh pasem;

66 bikov je bilo tujih (nedovoljenih) pasem. Sposobnih je bilo 518 (78%) simodolcev, 463 (75%) marijedvorcev, 252 (81%) pomurcev, 81 (63%) pincgavcev in 197 (51%) križancev. Ostali so nesposobni. Pripušanje teh nesposobnih bikov ali sploh licencovanje neprignanih bikov se kaznuje z denarno globo 250 dinarjev. V smislu zakona je potrebno, da ima vsaka občina najmanj enega bika na vsako pričeto stotino krav in telic. Na ta način znaša primanjkljaj bikov 363 in sicer 131 marijedvorcev, 100 simodolcev, 80 pomurcev in 42 pincgavcev. Občine so dolžne, da si manjkajoče bike nabavijo. Lastniki najodličnejših bikov sprejmejo državno premijo po 800 Din in veliko ministrsko diplomu. Lastniki nadaljnjih izvrstnih bikov pa dobé oblastno nagrado

600 Din in pohvalnico. Lastniki nadaljnjih prav dobrih bikov dobe pohvalnico in prvo okrajno nagrado. Ostali dobri bikodržci prejmejo nagrado iz blagajni okrajnih zastopov. Obvezani pa so, da bika držé za plemé vsaj še eno leto. Vse priznanje gre oblastnemu odboru v Mariboru, ki je takoj v pričetku svojega delovanja prispeval vsekakor znatni znesek 30.000 dinarjev.

Uprava specialne kmetijske šole v St. Jurju pri Celju javlja, da morajo prosilci za prosta mesta na zavodu za l. 1927/28, ki se začne 3. oktobra, po novejši odredbi ministrstva vložiti svoje prošnje ozir. se osebno javiti pri srezkem poglavarstvu s potrebnimi dokumenti že do 1. septembra. Plačujoči pa morajo vložiti prošnje na upravo zavoda vsaj do 10. septembra,

ker mora uprava ministrstvu vposlati seznam vseh sprejetih gojencev že dne 15. septembra.

Sesttedenski učiteljski tečaj na specialni kmetijski šoli v St. Jurju pri Celju, ki se je vršil od 10. julija do 20. avgusta 1927, je posečalo in dovršilo 23 učiteljev. Udeleženci so bili največini starejši učitelji in upravitelji šol iz mariborske oblasti, le eden je bil iz južne Srbije. Uspesobljenski izpit za poučevanje na kmetijsko-nadaljevalnih šolah so položili vsi, deloma s prav dobrim, deloma z dobrim uspehom. — To je bil šele drugi učiteljski tečaj na zavodu. Prvi se je vršil leta 1913. Zeleti bi bilo, da bi se nadalje vršili vsako leto ti tečaji ter da bi jih obiskovali zlasti tudi mlajši učitelji, za katere so v prvi vrsti namenjeni že po odredbi ministrstva, da se razvije kmetijsko-nadaljevalni pouk tem popolneje in hitreje.

PREKLIC.

Podpisani Martin Finc, kovač v Skofelci, obžalujem in preključem vse razdaljive besede, katere sem izgovoril v zadnjem času pred občinskimi volitvami proti, oziroma o osebi FRANCETA SKUBICA iz Lanišča št. 15. Obenem se Francetu Skubicu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega postopanja proti meni.

MARTIN FINC.

IZJAVA.

Jaz podpisana MARIJA NOVAK preključem in obžalujem vse žaljivke, ki sem jih izrekla o Neži Vrhovšek, posestnici v Malem Podlogu št. 7, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega postopanja.

Krško, dne 20. avgusta 1927.

MARIJA NOVAK.

posestnica, Mali Podlog št. 19.

Bencin-motor

dobro ohranjen, stabilen ali na vozu, 4-5 konjskih sil — kupim. Ponudbe z navedbo cene na naslov: IVAN GLOBEVNIK, Skocijan, Dol.

V globoki žalosti javljamo pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna soproga in sestra,

Jeanne Marušič, roj. Harel

danes ob pol 11. uri po dolgi mučni bolezni mirno in boguudano preminula.

Pogreb predrage pokojnice bo v četrtek, dne 25. avgusta 1927 ob 16. uri iz hiše žalosti, Ažbetova ulica št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana—Bonnières (S. & O.), dne 23. avgusta 1927.

Odvetnik dr. Drago Marušič, soproga.

Louise Lamy, roj. Harel, sestra.

Vsi ostali sorodniki.

Mesto posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod.

Najboljši in najtrpežnejši šivalni stroji za čevljarje, sedlarje, obrt in industrijo so edino

»ADLER«

cilinder flahštep in levoročni stroji. — Najnižje cene. — Ugodni plačilni pogoji, tudi na obroke. Večletna garancija.

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA.

Od dobrega najboljša je šivalarski pletilni stroj »DUBIED«

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Rž, pšenico

kupuje najdražje

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga

Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 7.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14257 reg. zadr. z neomej. zav. Brzjavke »Kmetiski dom«. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročtvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Obrestuje

vloge na knjižice **6%** brez od-povedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2, in od 3.—4.1/2.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.